

ZBIRKA UPUTA ZA MOBILNOST

UNIVERZITET U SARAJEVU
SLUŽBA ZA MEĐUNARODNU SARADNJU © 2012

EDICIJA: INTERNACIONALIZACIJA UNIVERZITETA U SARAJEVU
DIO I - EXCHANGE STUDENTS GUIDE OF THE UNIVERSITY OF SARAJEVO
DIO II - STUDY PROGRAMMES GUIDE OF THE UNIVERSITY OF SARAJEVO
DIO III - ZBIRKA UPUTA ZA MOBILNOST
DIO IV - E-NEWSLETTER SLUŽBE ZA ME UNARODNU SARADNJU UNIVERZITETA U SARAJEVU (www.unsa.ba > download)

Izdava : Univerzitet u Sarajevu
Služba za me unarodnu saradnju, ©2012
Obala Kulina bana 7/II, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

U saradnji sa
Fondacijom kralja Baudouina
Rue Brederodestraat 21
B-1000 Brisel, Belgija

Glavni i odgovorni urednik: prof. dr. Faruk aklovica
Urednički odbor: Jasna Bošnjović, Adnan Rahimi
DTP: Adnan Rahimi
Fotografije: Dijana Smajlović, Edim Kuna, Adnan Rahimi, Internet
Lektor: Tarik usić
Tiraž: 300
Drugo izdanje
Stampa: „Stamparija Fojnica“ d.o.o. Fojnica

Ovaj materijal je pripremljen od strane Službe za me unarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu u saradnji sa Evropskom Komisijom, programom mobilnosti ERASMUS MUNDUS Action 2 Fondacijom Kralja Baudouina.

Informacije iz ovog vodića su pripremljene za privatnu i nekomercijalnu upotrebu za studente i članove osoblja koji učestvuju u programu ERASMUS MUNDUS Action 2. Nije dozvoljeno kopiranje ili objavljivanje dijelova ovog vodića bez prethodnog odobrenja urednika. U slučaju kopiranja ili plagijarizma ovog vodića, potrebno je naglasiti da su informacije ustupljene ljubaznošću Službe za me unarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

378.4.371.233-057.875](035)

ZBIRKA uputa za mobilnost. Dio 3 /
[glavni i odgovorni urednik Faruk aklovica];
[fotografije Dijana Smajlović, Edim Kuna, Adnan Rahimi].
- Sarajevo: Univerzitet, 2012. - 70 str. : ilustr. ; 21 cm.
- (Edicija Internacionalizacija Univerziteta u Sarajevu)

ISBN 978-9958-600-32-6

COBISS.BH-ID 19530246

UNIVERZITET U SARAJEVU
SLUŽBA ZA ME UNARODNU SARADNJU

ZBIRKA UPUTA ZA
MOBILNOST

SARAJEVO, 2012

Rije rektora	7
Mobilnost na Univerzitetu u Sarajevu	8
Stipendije: morate li platiti?	10
Vrste mobilnosti	11
Koje troškove pokrivaju stipendije?	13
Koji su to EU programi?	13
Kakve su šanse da cete biti finansirani?	15
Prijavljivanje za stipendije	16
Mobilnost nastavnika i saradnika	18
Online prijava na ERASMUS MUNDUS stipendije	20
Koji su kriteriji za dobijanje ERASMUS MUNDUS stipendije?	22
Proces od prijave do odluke	23
Sve o obaveznoj dokumentaciji	24
Motivaciono pismo	26
Pismo preporuke	27
Ugovor o ucenju	28
Prepis ocjena	29
Potvrde o znanju jezika	30
Europass dokumenti	34
Europass radna biografija (CV)	35
Europass jezicki pasoš	36
Europass mobilnost	37
Europass dodatak certifikatu	38
Europass dodatak diplomi	39
Sve o vizama	40
Koja vrsta vize vam je potrebna?	42
Troškovi vize	43
Vanakademske aktivnosti	44

Preporuke za direktne i indirektne učesnike u programima mobilnosti	48
Vlade	48
Visokoobrazovne institucije	49
Studenti	51
Scholarship For Western Balkan	52
Korisne internet stranice	53
Najčešće postavljena pitanja	54
Iskustva stipendista	63
Služba za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu	70

Poštovani studenti, nastavnici i saradnici,

kako bismo vam približili pojam mobilnosti i njegove praktične aspekte, sa kojim je ovaj priručnik s ciljem da prepoznate važnost i značaj ove bolonjske odrednice.

Boravkom na nematučnom univerzitetu studenti imaju više mogućnosti da prošire svoja lingvistička, kulturno-istorijska i obrazovna iskustva. Istovremeno, vjeruje se da mobilnost doprinosi poboljšanju transparentnosti i priznavanju studija i kvalifikacija, u skladu sa pravilima EU i rezultatima Bolonjskog procesa u ovoj oblasti. Kad je riječ o nastavnicima i saradnicima, boravak na nematučnom univerzitetu doprinosi usavršavanju vještina i kvalifikacija kako bi oni mogli doprinijeti poboljšanju kvaliteta visokoobrazovnog procesa.

Studij na našem univerzitetu je zasnovan na principima Bolonjske deklaracije i naš univerzitet se nalazi u procesu reforme nastavno-naučnih i obrazovnih sadržaja koju su prihvatile sve evropske države na akademskom prostoru visokog obrazovanja. Novi koncept planiranih reformi treba omogućiti homologizaciju programa i režima studija, uspostavljanje boljeg i efikasnijeg sistema nastave, praćenje rada studenata, njihovu mobilnost, njihovo ocjenjivanje i uključivanje u proces interaktivne nastave i istraživanja. Glavni cilj Univerziteta u Sarajevu jeste integriranje u svjetske edukacione i naučnoistraživačke procese i kontinuiran rad na unapređenju naše međunarodne reputacije. Studenti, nastavnici i saradnici stižu u znanja i iskustva iz različitih naučnih disciplina na našem univerzitetu, potvrđujući svoje stručne kompetencije u naučnom, privrednom, društvenom i političkom životu naše države, a svojim naučnim projektima ravnopravno učestvuju u međunarodnoj saradnji i razmjeni koju inicira Evropa znanja.

Priručnik sadrži informacije o stipendijama i finansijskoj pomoći i iz različitih izvora. Stoga služi da kao sažetak i koristan vodič omogućuje davanje aktuelnih i preciznih smjernica o stipendijama i procesu prijavljivanja na projekte mobilnosti.

Svrha ovog priručnika je višestruka. Prvo, zainteresirani se upoznaju sa stipendijom kao vrstom finansijske pomoći. Drugo, oni koji traže stipendiju će imati uvid u proces prijave: motivaciono pismo sa razlozima za dodjelu stipendije (npr. savjeti za pisanje uspješnog motivacionog pisma), kako doći do pisma preporuke i prepisa ocjena, koji su to izvori za pronaalaženje stipendija. Potom, daju se informacije o mogućnostima stipendiranja studijskih boravaka naših studenata, nastavnika i saradnika kroz tekuće projekte u kojima naš univerzitet učestvuje.

Vjerujem da ćete u Priručniku koji je pred vama i korisne informacije koje će vam omogućiti studijsku i stručnu usavršavanje na prestižnim evropskim univerzitetima. Također, vjerujem da ćete ste eno znanje i iskustvo prenijeti u svoje radne sredine i time pomoći da naš univerzitet bude još bolji.

S poštovanjem!

Rektor Univerziteta u Sarajevu
Prof. dr. Faruk Akićović

MOBILNOST NA UNIVERZITETU U SARAJEVU

Razvoj meunarodne saradnje je primarni zadatak razvojne politike na Univerzitetu u Sarajevu. Mobilnost studenata, nastavnika i saradnika ja a kvalitet programa i izvrsnost istraživanja, ja a akademsku i kulturnu internacionalizaciju evropskog visokog obrazovanja, saradnju i takmičarski duh meunarodnosti u visokoškolskim institucijama.

Služba za meunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu osnovana je s ciljem koordinacije aktivnosti i razvoja meunarodnih odnosa s partnerskim univerzitetima i ostalim nastavnim, istraživačkim i drugim partnerskim institucijama i mrežama saradnje iz Europe i svijeta. Naša misija jeste jačanje internacionalizacije Univerziteta u Sarajevu predstavljanjem ove institucije kao savremenog univerziteta evropskog kvaliteta. Naša vizija je jačanje liderstva u oblasti meunarodne saradnje. Sa preko 100 sporazuma o saradnji sa univerzitetima širom svijeta i ustanovom u nekoliko značajnih meunarodnih organizacija i mreža očekujemo da će se intenzivirati mobilnost koja će omogućiti našim studentima, nastavnicima i saradnicima da iskažu svoje kvalitete na meunarodnom planu, ali i da se usavrše kroz takve kontakte.

Univerzitet u Sarajevu kroz svoje stru ne službe ulaže kontinuirane napore ka ja anju:

- mobilnosti studenata, nastavnika i saradnika kroz sporazume o me unarodnoj saradnji,
- u eš a u evropskim i drugim internacionalnim programima,
- razvoja internacionalnih kurikuluma – *joint degree*,
- razvoja me unarodnih istraživa kih projekata,
- podrške gostuju im studentima, nastavnicima i saradnicima,
- zajedni kih studijskih programa sa inozemnim institucijama,
- modula na engleskom jeziku,
- ljetne škole,
- u eš a Univerziteta u univerzitetskim mrežama i
- mreže sa nau nicima iz dijaspore.

Od 2008. godine, studenti, nastavnici i saradnici Univerziteta u Sarajevu su se prijavljuju i u estvaju u projektima mobilnosti u kojima je naš univerzitet ravnopravan partner sa evropskim univerzitetima. Dosadašnji projekti mobilnosti su:

2009/2010

- BASILEUS
- CEEPUS

2010/2011

- JoinEU-SEE
- BASILEUS II
- CEEPUS

2011/2012

- EM2STEM
- JoinEU-SEE II
- BASILEUS III
- CEEPUS

2012/2013

- JoinEU-SEE III
- EUROWEB
- ERAWEB

STIPENDIJE: ZAŠTO PLAĆATI KAD MOŽETE BITI PLAĆENI?

Sama odluka osobe da se prijavi na određenu stipendiju povlači i niz pitanja na koje treba dati odgovor. Koji je moj prvi korak? Koje su mi mogućinosti otvorene? Koje programe mogu koristiti? Da li mi neko može pomoći u potrazi? Da li da apliciram na razmjenu ili na cijeli studij? I, naravno, pitanje koje sigurno ne zaobilazi nijednu potragu: ko plaća? Moj univerzitet? Vlada? Studentski fondovi? Kakvu vrstu finansijske podrške mogu dobiti – za dio studija, za cijeli studij?

Da bismo poticali davati odgovore na gore postavljena pitanja, krećemo od najvažnijeg dijela – finansija: koje su glavne vrste shema mobilnosti, koje troškove pokrivaju stipendije i kolike su realne mogućiosti da budete finansirani?

>>

VRSTE MOBILNOSTI

Da biste se prijavili na željenu stipendiju, to možete ostvariti na dva načina:

- u okviru postojećih programa mobilnosti, odnosno tekućih programa ili projekata (najčešće preko univerziteta) ili
- samostalno, bez ustanove iza vas koja će „uvati leđa“.

Na osnovu toga razlikuje se i vrsta mobilnosti u koju biste se željeli uključite. U okviru uspostavljenih vrsta mobilnosti, obično su ponuđene dvije vrste mobilnosti, odnosno u inozemstvo možete ići kao student razmijene ili kao student koji stječe diplomu. U čemu je razlika?

Ako ste **student/ica u razmjeni**, onda ste student/ica (zvani no registrirani na univerzitetu ili drugoj visokoškolskoj ustanovi) „koji/a je privremeno živjeti u drugoj zemlji, gdje će početi nastavu i pristupiti ispitima ili biti uključen/a u druge akademske aktivnosti.“ To znači da ste i dalje student/ica „svog univerziteta“, a dobijanjem stipendije provodite jedno vrijeme na nekom od univerziteta u inozemstvu, nakon čega se vraćate nazad i završavate obrazovanje na matricnom univerzitetu, odakle ste i „krenuli“. Krediti koje steknete u inozemstvu će Vam biti priznati, a vaš matricni univerzitet će taj iju diplomu stjecati o završenom studiranju.

S druge strane, **student koji stječe diplomu** će se registrirati na univerzitetu u inozemstvu i imenice prestaje biti student matice nog univerziteta. To podrazumijeva da, onda kad se prijavite za program kojim stječete diplomu, više niste pod okriljem svog univerziteta, iako u okviru nekih programa univerzitet iz vaše zemlje može osigurati administrativnu podršku prilikom prijavljivanja. Završitete cijeli studij u inozemstvu i ste i diplomi univerziteta na kojem ste studirali.

Postoji i treća grupa studenata razmijene, a to su takozvani „freemover“. Ako i ako vaš fakultet nije dio neke od uspostavljenih i podržanih mreža, još uvjek postoji mogućnost da se prijavite za neku od stipendija.

„Freemover“ je student koji se samostalno odnosno pojedinačno prijavljuje za stipendiju na neki od univerziteta u inozemstvu, što znači da njegova matična ustanova nije dio nekog tekućeg partnerstva (univerzitska mreža, projektna mreža itd). On/ona samostalno priprema prijavu, bez institucionalne podrške. To (obično) znači da možete izabrati bilo koji univerzitet i prvo provjeriti koje su šanse da tu uopće budete primljeni na odabранe studije, a zatim, naravno, i da saznate da li postoji mogućnost da dobijete i finansijsku podršku za svoje studije. Ovdje vam možemo savjetovati da, u slučaju da sam univerzitet nema sredstava da vas podrži i dalje, ne trebate odustati. Također, ako ste „freemover“ i želite slušati cijeli studij u inozemstvu, morate pažljivo provjeriti da li ta ustanova nudi „freemover“ program koji vodi diplomi, jer to nije uvek slučaj. Mogućnost da dobijete školarinu kao „freemover“ je ponekad ograničena, jer se prednost daje onim studentima koji se prijavljuju u okviru postojećih partnerstava.

Postoje i dodatne mogućnosti da dobijete neku vrstu pomoći i podrške od ministarstava, opština, nevladinih organizacija, stranih ili domaćih institucija itd. Ako ne, bar vam mogu dati više informacija i uputa kome da se obratite. Većina programa mobilnosti je namijenjena studentima koji su matični univerziteti uključeni u uspostavljene mreže i projekte u okviru postojećih programa (ERASMUS MUNDUS programi, CEEPUS, itd).

Koje troškove pokrivaju stipendije?

Na ovo pitanje se ne može dati jedinstven odgovor. Opet, enito gledano, iznosi su već i u okviru programa koje podržava EU u poređenju sa onima za koje se sredstva izdvajaju na državnom nivou (npr. bilateralni ugovori, školarine stranih vlada, CEEPUS, itd). Ipak, standardizovani troškovi koji su uključeni u stipendiju su smještaj, školarina, put, osiguranje, knjige, mjesecne i džeparac. Stipendija može «pokrивati» sve ove troškove, a može samo neke. Opet, zavisi od uslova koje su postavile organizacije koje nude stipendije.

Koji su to EU programi?

ERASMUS MUNDUS Action 1 – Joint Master and Doctoral programmes (programi namijenjeni za postdiplomske i doktorske programe). Program pruža fiksne godišnje iznose, tzv. grantove, od kojih se pokrivaju školarina, putni i ostali troškovi. U zavisnosti od toga da li su u pitanju postdiplomski ili doktorski studiji, iznos varira. To znači da sve svoje troškove trebate pokriti od ovog iznosa (trenutno je godišnji grant za EM mastere oko 24.000 eura; dalje, preporuka Evropske komisije je da školarina na godišnjem nivou ne bi trebala prelaziti 5.000 eura). Nažalost, Bosna i Hercegovina još nije dio ERASMUS programa, ali se bosanskohercegovački državljanini mogu prijavljivati individualno za ove programe.

ERASMUS MUNDUS Action 2 – Partnership projects (partnerstvo): ove stipendije se odnose na studente, nastavnike i saradnike sa univerziteta u Evropskoj uniji i one studente, nastavnike i saradnike koji dolaze sa univerziteta van Evropske unije. U sklopu ovih programa su i projekti u kojem uče i Univerzitet u Sarajevu kao ravnopravan partner: JoinEu-SEE, BASILEUS, EM2-STEM, EUROWEB, ERAWEB itd. Stipendije osiguravaju fiksne mjesecne iznose, opet u skladu sa nivoom studija, putnim troškovima, zdravstvenim osiguranjem i školarinom (gdje je neophodno). To znači da svakog mjeseca dobivate iznos koji treba pokriti troškove smještaja i svakodnevne troškove (npr. mjesecne i iznos stipendije u okviru tekućih projekata su 1.000 eura za bachelor i master studente, 1.500 eura za studente doktorskih studija, 1.800 eura za postdoktorske studije i 2.500 eura za nastavnike i saradnike).

Ostali programi:

Bilateralni programi: strana koja šalje (vaš fakultet/univerzitet/vlada) osigurava putne troškove, dok je strana koja prima (ustanova „doma in“) dužna osigurati smještaj, pokriti školarinu (obično je studiranje besplatno, jer se bilateralni sporazumi zasnivaju na principu reciprociteta) i osnovno zdravstveno osiguranje.

CEEPUS program (Central European Exchange Programme for University studies): strana koja šalje plaća putne troškove, dok strana, koja prima, plaća troškove smještaja, studija i zdravstveno osiguranje, kao i mjesecni džeparac.

Stipendije stranih vlada: ne postoji jedinstvena praksa kad su u pitanju vrste troškova koje ove školarine osigurava. Iznos stipendija zavisi od toga šta su strane vlade odlučile. Mogu nosti su razlike – od plaćanja samo troškova studiranja i smještaja, do osiguravanja podrške za sve vrste troškova. Stoga preporučujemo da provjerite sve detalje sa osobom koja je u vašoj zemlji zadužena za promoviranje i administriranje svakog konkretnog programa.

Ako se prijavljujete kao „freemover“, tako je važno detaljno provjeriti mogućnosti finansiranja, jer su razlike velike!

Kakve su šanse da ćete biti finansirani?

Svaka vrsta programa razmjene ima takozvanu „kvotu“. Programi razmjene se razlikuju, a informacije su obično dostupne na internetu (npr. za ERASMUS MUNDUS programe mobilnosti podatke možete naći i na web-stranicama njegovih projekata). To znači da sredstva na raspolaganju nisu neograničena. Međutim, broj dostupnih grantova u okviru programa koje smo spominjali je dovoljno velik da se nipošto ne smijete obeshrabriti. Bilo da je u pitanju 10 ili 100 stipendija, prema svakoj morate postupati kao da je jedina i dati sve od sebe da zadovoljite kriterije, a prije svega to je uredna dokumentacija. Potrebno je da svoju prijavu pažljivo pripremite i da predajete sve neophodne dokumente. Naredna poglavija će vam pomoći da se upoznate sa postupkom prijave što je moguće „bezbolnije“. Nakon toga, naravno, morate strpljivo čekati rezultate.

PRIJAVLJIVANJE ZA STIPENDIJE

Ako želite učestvovati u mobilnosti (studenti, nastavnici i saradnici), morate imati u vidu da je neophodno detaljno i redovno pregledanje svih web-stranica na kojima možete pronaći podatke o stipendijama i o rokovima prijave za stipendije. Većina prijava se vrši online, uz naknadno dostavljanje originalne dokumentacije. U zavisnosti od institucije i njenog programa, razlikuju se procedura i način prijave za stipendije. Ali, da bismo vas bar malo detaljnije upoznali sa procedurom prijave, u sledećem poglavlju predstavljamo proceduru prijavljivanja na programe mobilnosti u okviru ERASMUS MUNDUS-a, koji su finansirani od strane Evropske Komisije, s ciljem približavanja studenata, nastavnika i saradnika iz zemalja Zapadnog Balkana i studenata, nastavnika i saradnika sa partnerskih univerziteta iz zemalja članica Evropske unije.

U mobilnosti mogu učestvovati svi partnerski univerziteti, ali i univerziteti koji nisu partneri u projektima. Dakle, određivanjem u koju od ciljnih grupa spadate možete odrediti i svoju pripadnost mobilnosti. Postoje tri ciljne grupe i to:

CILJNA GRUPA 1

Kandidati koji su u momentu prijavljivanja (ali i trajanja stipendije) registrirani na nekom od univerziteta Zapadnog Balkana koji su partneri u projektu mobilnosti sa EU univerzitetima (Primjer: svi studenti, nastavnici i saradnici trenutno upisani/zaposleni na Univerzitetu u Sarajevu koji je partner u projektu)

CILJNA GRUPA 2

Kandidati registrirani na nekom od univerziteta u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Srbiji, (BJR) Makedoniji ili na Kosovu* (UNSCR 1244/99) koji nisu partneri u projektu, državni ili privatni univerziteti. U ovu grupu spadaju i oni koji imaju diplomu partnerskih univerziteta iz navedenih zemalja. (Primjer: imate diplomu završen studija na Univerzitetu u Sarajevu).

CILJNA GRUPA 3

osobe iz zemalja Zapadnog Balkana koji su dio tzv. „ugroženih grupa“. Ovo se odnosi na studente koji imaju status azilanta ili osobe za koje se može dokazati da su bili žrtve rasističke, etničke, vjerske, političke, spolne ili seksualne netrpeljivosti.

Svi kandidati, bez obzira na to kojoj ciljnoj grupi pripadaju, moraju imati državljanstvo jedne od zemalja Zapadnog Balkana koja je članica projekta i trebaju posjedovati zadovoljavajući nivo znanja jezika na kojem će se izvoditi nastava.

Svi studenti moraju uspješno završiti bar jednu godinu studija na svom matičnom univerzitetu. S obzirom da se u proceduri prijave uvijek prijavljujete za narednu akademsku godinu, moguće je i da se u toku *prve godine studija* na Univerzitetu u Sarajevu prijavite za odlazak na razmjenu, koja bi trajala u *drugoј godini* i da naknadno dostavite potvrdu o položenim ispitima. Naravno, da bi se mogli prijaviti, naš savjet je da uvijek provjerite sa univerzitetom na koji se prijavljujete ili sa koordinatorima projekta (EU univerzitet imenovan da koordinira cijeli projekat stipendiranja) o uslovima prijavljivanja, te da se posavjetujete o svim pitanjima kako bi vaša prijava bila uspješna.

Mobilnost nastavnika i saradnika

Pored mobilnosti studenata, također je prisutna i mobilnost nastavnika i saradnika - akademskog i neakademskog osoblja visokoškolskih institucija. Mobilnost nastavnika i saradnika podrazumijeva trening, predavanja, istraživački i/ili umjetnički rad koji po pozivu izvode nastavnici i saradnici sa univerziteta koji je partner u projektu na univerzitetu domaćinu koji je, također, uključen u partnerstvo. Pod nastavnicima i saradnicima se misli na predavače ili istraživače sa univerziteta koji su partneri u projektu, kao i na administrativno osoblje univerziteta (rektor, prorektori, administrativno osoblje, osoblje ureda za međunarodnu saradnju itd.).

Nastavnici i saradnici moraju:

- biti zaposleni ili povezani sa nekim od partnerskih univerziteta,
- imati državljanstvo neke od zemalja koje su uključene u projekt i
- biti u potpunosti integrirani u ured ili fakultet institucije koja je domaćina.

U sklopu ERASMUS MUNDUS programa mobilnosti nastavnici i saradnici se mogu prijaviti za jednomjesečnu stipendiju. Nastavnici i saradnici univerziteta iz zemalja Zapadnog Balkana koji imaju odbranjen doktorat također se mogu prijaviti za postdoktorske stipendije (u trajanju od 6 do 10 mjeseci). Mobilnost mora biti bazirana na partnerskom sporazumu koji je dogovoren između lanova konzorcija. Univerzitet «domaćin» i univerzitet sa kojeg dolazi predavač, kao i predavači međusobno, moraju se dogovoriti o programu predavanja koja će održati gostujući predavač, o istraživačkim aktivnostima ili tipu treninga koji će se pojaviti. Razmjena može biti na bazi reciprocite ili „jednosmjerna“ u pravcu između zemalja Zapadnog Balkana. Preporuka je da nastavnici i saradnici prvi kontaktiraju osoblje univerziteta na koji žele da konkurišu prije samog procesa prijavljivanja, što je kod jednomjesečnih stipendija ujedno i obaveza.

Prioritet je imati oni kandidati ija e mobilnost:

- garantirati da e rad gostuju eg predava a biti integralni dio programa univerziteta doma ina,
- dovesti do stvaranja novog nastavnog materijala,
- koristiti da se urede i prošire veze izme u ureda i fakulteta i da se pripreme budu i projekti saradnje izme u univerziteta (zajedni ki projekti, zajedni ke diplome itd.),
- pomo i ja anju ureda me unarodne saradnje univerziteta,
- dovesti do napretka sistema za priznavanje studija i kvalifikacija na partnerskoj instituciji,
- pomo i pokretanje programa doktorskih studija i
- dovesti do unapre enja mehanizama za kontrolu kvaliteta na univerzitetima.

ONLINE PRIJAVA NA ERASMUS MUNDUS STIPENDIJE

Ukoliko se odlučite prijaviti na jedan od projekata mobilnosti koji se nude u okviru programa ERASMUS MUNDUS, finansiran od Evropske Komisije, potrebno je da pratite upustva kako bi vaša prijava, ali i dokumentacija bile potpune i uredne. U nastavku teksta su dati «koraci» prijavljivanja kako bi na što lakši i razumljiviji način se mogli prijaviti:

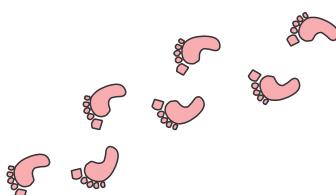
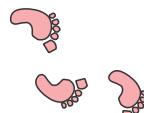
1. korak

Na odgovarajućoj web-stranici potrebno je da pažljivo provjerite cijelu informaciju o stipendijama i prijavi i da provjerite da li koristite prijavni formular za ispravnu ciljnu grupu i ispravnu kategoriju.

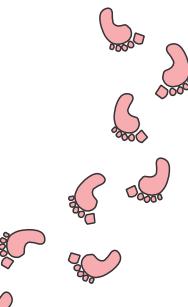
2. korak

Klikom na odgovarajući link, otvarate proceduru pravljenja svog profila/accounta u kojem unosite potrebne podatke, kao što su ime i prezime i e-mail adresa. Taj profil je ujedno i vaš prijavni obrazac koji popunjavate traženim podacima.

3. korak

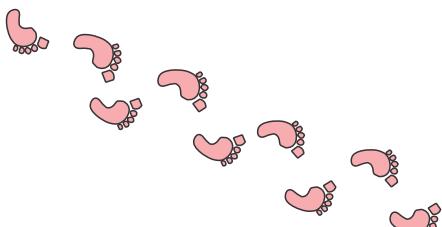
Jednom kada kreirate svoj profil, ne morate odmah popuniti sva polja, niti priložiti sve dokumente odjednom; možete u svakom trenutku sa uvesti podatke koje ste unijeli do tog trenutka i kasnije se vratiti i nastaviti gdje ste stali. Bitno je da unesete vlastite podatke i e-mail adresu kako biste dobili potvrdu da je vaš nalog kreiran.

4. korak

Kada popunite sva neophodna polja, pojavit će se opcija „submit“ na internetskoj stranici koja vam omogućava i da formalno podnesete prijavu. Ako se ono nije pojavilo, to znači da ste vjerojatno zaboravili da popunite neko od obaveznih polja.

Molimo vas da zato pažljivo provjerite svoju prijavu.

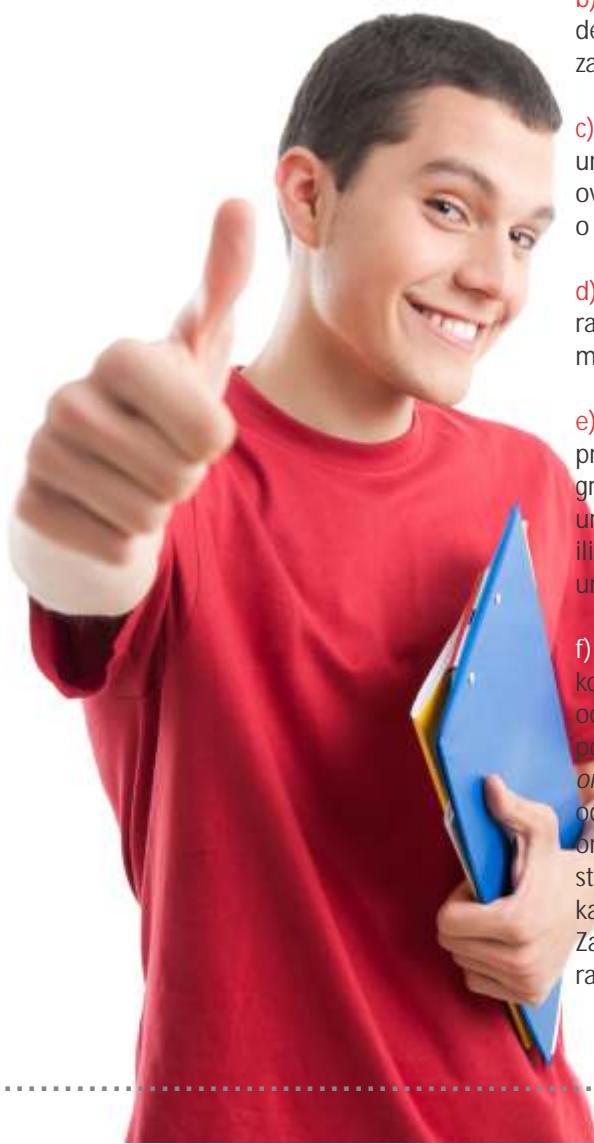

5. korak

Ako ste završili sa popunjavanjem i poslali prijavu klikom na «submit» opciju, dobit ćete automatsku e-mail poruku na e-mail adresu koju ste naveli u prijavi. E-mail poruka će sadržavati vašu prijavu u PDF-formatu kao prilog, a u njoj će, također, biti vaš registracijski broj.

Molimo vas da sa uveste ovu poruku. Taj email je potvrda da je prijava uspješno završena.

UPUTE PRIJE SLANJA ONLINE PRIJAVE

- a) Provjerite da li ste popunili sva obavezna polja. Tek tada će se pojaviti „submit”. Pažnja: samo kada kliknete na „submit”, vaš zahtjev je podnesen. Informacije o tome da li ste popunili sva polja možete naći na vrhu formulara.
- b) Pažljivo pročitajte kriterije kako biste definirali ciljnu grupu i tip mobilnosti za koji se želite prijaviti.
- c) Razmislite o tome da kontaktirate univerzitet gdje želite studirati – na ovaj način ćete dobiti više informacija o mogućnostima i uvjetima studiranja.
- d) Znajte da je za studente koji idu na razmjenu *online* prijava važna kako matični nom, tako i fakultetu domaćinu.
- e) Neka vam je na umu da će svi *online* prijavni formulari studenata ciljne grupe 1 biti pregledani i potvrđeni od ureda za međunarodnu saradnju (IRO) ili kontakt osobe matice nog univerziteta.
- f) Imajte na umu da će se svi studenti koji namjeravaju da dobiju diplomu na određenim univerzitetima domaćinima po svom izboru (ciljna grupa 2) morati *online* prijaviti za stipendiju određenom konzorciju projekta, a onda, ako su ih oni izabrali, slijedi standardna procedura prijave, karakteristična za svaki univerzitet. Zato je potrebno «detaljno» sprovesti radnje iz tačke (c).

Koji su kriteriji za dobivanje ERASMUS MUNDUS stipendije?

Kandidat mora ispuniti tehnički kriterij podobnosti, kao što je državljanstvo jedne od zemalja Zapadnog Balkana.

Akademска selekcija zavisi od:

akademskog uspjeha,

nivoa znanja jezika potrebnog za pracenje nastave, držanje predavanja ili bavljenje istraživackim radom,

plana mobilnosti i

motivacionog pisma (veoma je važno da se ovo polje ne ostavi prazno, jer motivacija može biti odlučujući faktor da li cete dobiti stipendiju ili ne).

Ako su kandidati relativno izjednačeni, prednost će biti dada na osnovu:

- balansa između spolova i
- stepena ugroženosti (za ciljnu grupu 3).

Proces od prijave do odluke

Svi kandidati moraju popuniti *online* prijavni formular. Razmatrat će se samo kompletne prijave. Preporučujemo da navedete više od jednog univerziteta domaćina (gdje je to moguće) kako biste imali više šanse da dobijete stipendiju. Kandidati će dobiti elektronsku potvrdu zajedno sa svojim prijavnim formularom u PDF-formatu.

Nakon isteka datuma za prijavu, Služba za međunarodnu saradnju će provjeriti da li su pristigle prijave studenata i osoblja, koji pripadaju ciljnoj grupi 1, kompletne i podatke unijeti u *online* bazu.

Partnerski EU univerzitet(i) na koji ste se prijavili donosi krajnju odluku o prihvatanju kandidata. Rangiranje prijava će vršiti lokalni organizacioni tim u konsultaciji sa fakultetima. Konacnu listu sastavlja koordinator, a odobrava je konzorcij.

Koordinator ili sekretarijat projekta za koji ste se prijavili će elektronskom poštom obavijestiti sve kandidate o rezultatima (odabrane, one na listi cekanja i odbijene). Univerzitet domaćin će biti odgovoran za daljnji tok mobilnosti i kontakte sa studentom. Univerzitet domaćin će ujedno poslati i pozivno pismo.

Konacna lista odabralih stipendista bit će poslana Izvršnoj agenciji za obrazovanje, audiovizuelnu politiku i kulturu (EACEA) i uključivat će i kandidate na listi cekanja.

Svi studenti, nastavnici i saradnici moraju zapeti studij u inostranstvu prije odredenog datuma koji će biti naznačen u potvrdi o dobivanju stipendije.

SVE O OBAVEZNOJ DOKUMENTACIJI

Kada se prijavljujete za stipendije, potrebni su vam dokumenti koji su navedeni u dalnjem tekstu. Uvjerite se da postoji engleski prijevod kako bi vaša prijava mogla biti ocijenjena (preporuka je da prijevod uradi sudski tumač, ukoliko nije drugačije navedeno). U nastavku teksta su navedeni i esto traženi dokumenti kako bi se prijavili za stipendiju. Naš savjet je da UVIJEK kontaktirate univerzitet na koji se želite prijaviti i provjerite da li postoji potreba za dostavljanjem neke dodatne dokumentacije koja nije navedena, a koja bi pomogla prilikom bodovanja vaše prijave.

Za nastavnike i saradnike potrebno je:

- fotografija formata kao za pasoš,
- kopija pasoša ili drugog zvaničnog dokumenta koji potvrđuje vaše državljanstvo,
- kopije svih akademskih diploma,
- najmanje jedno pismo preporuke sa vaše matice ne institucije, potpisano od nadređenog (dekan, šef odjeljenja), napisano na engleskom jeziku ili prevedeno na engleski jezik (po mogućnosti u PDF-formatu),
- pozivno pismo kao preporuka kontakt osobe sa univerziteta na koji želite ići u razmjenu,
- plan rada/istraživanja/ predavanja u kojem su detaljno razrađene aktivnosti koje bi se sprovodile na univerzitetu «domaćinu».

**Za studente (bachelor, master,
doktorske ili postdoktorske studije)
potrebno je:**

- fotografija formata kao za pasoš, kopija pasoša ili drugog zvaničnog dokumenta koji potvrđuje vaše državljanstvo,
- najmanje jedno pismo preporuke potpisano od profesora i/ili supervizora (po mogućnosti u PDF-formatu), napisano na engleskom ili nekom drugom jeziku, ali da je u tom slučaju priložen i prijevod na engleski jezik,
- potvrda o znanju stranog jezika, prepis položenih ispita – transkript (koji će izdati studentska služba matice nog univerziteta), preveden na engleski jezik,
- ugovor o učeњu - u koji unosite predmete koje bi polagali na univerzitetu domaćinu a koji bi po povratku bili priznati na vašem matičnom univerzitetu,
- za studente koji ne idu na razmjenu, nego žele steći diplomasu univerziteta za koji se prijavljaju za stipendiju (u sklopu ciljne grupe 2 i 3); kopija prethodne diplome, sa „apostilom” ukoliko se traži.

Prvo provjerite sa univerzitetom doma inom da li je apostil neophodan kako biste bili sigurni. Apostil za diplome u Bosni i Hercegovini se može dobiti u sljedećim institucijama: prvostepeni sudovi u Bosni i Hercegovini, opštinski sudovi u Federaciji Bosne i Hercegovine, osnovni sudovi u Republici Srpskoj i Osnovni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine. Svi dokumenti se skeniraju, a zatim konvertuju, po mogućnosti u PDF-formatu. Ako se, ipak, skenirani dokument sastoji od više slika/fajlova za svaku stranicu, molimo vas da ih prvo „zapakujete“ u ZIP/RAR fajl.

uvajte originale, koje ste skenirali, pripremljene i spremne, tako da ih možete priložiti ili poslati kad god za to kasnije bude potrebe, tokom administrativnog postupka. Tako ćete, napravite kopiju svih materijala i dokumenata koje imate, za svaki slučaj.

Imajte na umu da su spomenuti dokumenti osnovni, te da od trenutka kada ste izabrani za stipendiju konzorcija, dodatni dokumenti mogu biti potrebni za upis na određenu partnersku instituciju na kojoj ćete provesti mobilnost. Tako ćete, ured za međunarodnu saradnju vašeg univerziteta može tražiti da priložite potvrdu da ste registrirani na svom univerzitetu.

Najčešća obavezna dokumentacija će biti detaljno objašnjena:

- motivaciono pismo,
- pismo preporuke,
- ugovor o učenju,
- prepis ocjena i
- potvrda o znanju jezika.

MOTIVACIONO PISMO

Za razliku od radne biografije, kod motivacionog pisma ne postoji standardna forma u pogledu njegovog sadržaja, ali se preporučuje da bude:

- najviše jednu stranicu A4-formata,
- precizno, pregledno, jasno i logički koncipirano,
- ličnog karaktera, odnosno da pokaže ko ste, šta možete i šta želite (spomenite razlog koji vas motivira da konkurišete za tu stipendiju odnosno program, na koji niste imali vam stipendija pomoći, kako ste doprinijeti konkretnom programu, kako ste primjeniti ste eno znanje itd.), te pokušajte povezati ciljeve institucije kojoj šaljete pismo motivacije sa svojim licnim ciljevima.

Pored navedenja profesionalnih kvalifikacija koje posjedujete, predstavite sebe kao racionalnu, optimističnu i motiviranu osobu koja želi učiti i usavršavati se.

Glavni dio motivacionog pisma su vaši ciljevi. Možete spomenuti šta studirate, odnosno na kojoj visokoškolskoj instituciji ste zaposleni i kako se to može uklopiti u stipendiju odnosno program za koji konkurišete. Pokušajte predstaviti sebe kao jedinstvenu osobu, upravo onaku kakvu selekciona komisija želi izabrati za stipendiju odnosno program koji je u pitanju.

Ne zaboravite da vaše motivaciono pismo biti jedno od mnogih i zato izdvojite dovoljno vremena da ga napišete. Dobra strategija je da nekoliko dana nakon pisanja prve verzije napišete drugu verziju. Objektivno ocijenite obje verzije i, upoređujući ih, napišite končnu verziju motivacionog pisma.

Cilj pisma je da vas predstavi u najboljem mogućem svjetlu kako biste ubijedili selekcionu komisiju zašto biste baš vi bili najbolji kandidat da upravo vama dodijeli stipendiju i zbog toga je značajan dio vaše prijave za stipendiju.

PISMO PREPORUKE

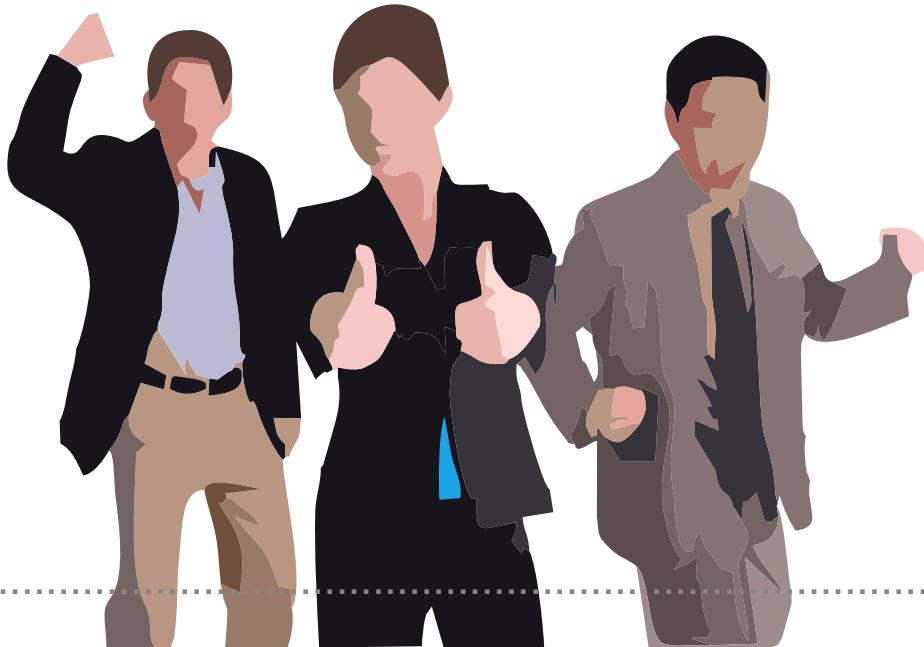
Nekada se zahtijeva da pismo preporuke bude napisano na posebnom papiru koji se nalazi u okviru prijavnog formulara. Ukoliko to nije slučaj, najbolje je da se pismo preporuke odštampa na memorandumu fakulteta, institucije, organizacije ili kompanije lica koje vas preporučuje.

Kada zamolite nekoga da napiše pismo preporuke, ne zaboravite:

- da osobu, koja piše pismo preporuke, informirate o stipendiji odnosno programu na koji konkurišete, te o svojim kvalifikacijama i sposobnostima i
- da objasnite šta i kako treba biti istaknuto u pismu preporuke.

Uglavnom, pismo preporuke šalje se sa ostalom prijavnom dokumentacijom, ali postoje slučajevi kada osoba, koja je napisala pismo preporuke, treba to pismo i poslati. Ne zaboravite da ovo provjerite u uvjetima konkursa.

Pismo preporuke pišu profesori, nadređeni ili druge osobe koje vas poznaju, naglašavajući vaše sposobnosti da odgovorite na zahtjeve stipendije odnosno programa na koji konkurišete. Ovo pismo treba ubijediti selekcionu komisiju da izabere baš vas.

UGOVOR O U ENJU

Ugovor o u enju se sa injava za semestar ili za školsku godinu i mora biti potpisana od mati ne institucije (fakulteta odnosno univerziteta), institucije doma ina i studenta. Lica koja potpisuju ugovor u ime mati ne institucije i institucije doma ina moraju biti i formalno nadležna za to kako bi obavezala svoju instituciju.

Doma in se obavezuje da registrira dolaze eg studenta za planirane predmete/module i da mu osigura zahtjevane studijske aktivnosti, a mati na institucija se obavezuje da e nakon povratka studenta priznati bodove koje je student ostvario u toku razmjene.

Od studenta se ne o ekuje da pregovara o akademskom priznavanju ostvarenih rezultata sa pojedincima - lanovima akademskog osoblja mati nog fakulteta odnosno univerziteta. Sadržaj ugovora o u enju i prepisa ocjena garantira potpuno priznavanje programa ili studija koji je student poha ao na instituciji doma inu.

Nakon dolaska studenta u instituciju doma ina, može se zbog niza okolnosti desiti da je neophodno napraviti izmjene u ugovoru o u enju. U tom slu aju potrebno je što prije dopuniti ugovor o u enju koji potom moraju ponovo potpisati sve tri strane: mati na institucija, institucija doma in i student.

Univerziteti mogu prilagoditi standardni model ugovora o u enju (tako što e mu dodati svoj logo ili druge informacije), ali i tada ugovor o u enju mora sadržavati sve elemente predvi ene modelom ugovora.

Ugovor o u enju
sadrži listu
predmeta, modula ili
drugih edukativnih
komponenti koje
student planira
poha ati na
instituciji doma inu
u inozemstvu
zajedno sa šiframa
predmeta i bodovima
koji odgovaraju
odabranim
sadržajima.

ECTS – EUROPEAN CREDIT TRANSFER SYSTEM LEARNING AGREEMENT			
Name of Student: STEVEN, Alex	Sending Institution: Gren University	Email: steven@univ.edu	Country: Belgium
Exchange Programme: EUASMU exchange	Residence: Brussels	Semester: Summer semester 2010	
DETAILS OF THE PROPOSED STUDY PROGRAMME ALIAS/PROGRAMME AGREEMENT			
Hosting institution: Freie Universität Berlin (FJU) JENAU	Study: Germany		
Course unit code:	Course type: Course code	ECTS Credits	
WIS11	II. Rechtspraktische Beurteilung (VO/MA/Baf ATB/BL)	8	
WIS12	V. Erziehung in den Naturwissenschaften	8	
WIS13	SK: English - Environment and Discourse - 80	8	
WIS14	II. Rechtliche Prüfung und Zusammenfassung (10)	8	
STUDENT:			
Date: 01.06.2010	Signature: G. Schleier		
RECEIVING INSTITUTION (FJU) JENAU			
We confirm that the proposed Learning Agreement is accepted (signature and stamp)			
Departmental (Course) Coordinator:	International Office		
Date: 01.06.2010	Signature: G. Schleier		
RECEIVING INSTITUTION (FU) BERLIN			
We confirm that the proposed Learning Agreement is accepted (signature and stamp)			
Departmental (Course) Coordinator:	International Office		
Date: 01.06.2010	Signature: G. Schleier		

Primjer ugovora o u enju

Prepis ocjena je upravo ovakva vrsta certifikata u standardizovanoj formi. U pitanju je zna ajan formalni dokument koji je dokaz napredovanja i priznavanja ocjena.

PREPIS OCJENA

Mnogi fakulteti krajem svakog semestra ili školske godine sa injavaju prepis ocjena za sve studente. Prepis ocjena je zna ajan dokument kako za fakultete, tako i za studente. On omogu ava da studenti imaju ta an i ažuriran zapis o svom napretku, edukativnim sadržajima koje su poha ali, broju bodova koje su stekli i ocjenama koje su dobili.

Za studente koji su na razmjeni u inozemstvu mati na institucija (fakultet ili univerzitet) prvo izdaje prepis ocjena i šalje ih instituciji doma inu prije nego što student ode na razmjenu, a kako bi pružio informacije o podacima o ve realiziranim edukativnim sadržajima, ostvarenom nivou znanja i rezultatima. Po okon anju perioda razmjene institucija doma in izdaje novi prepis ocjena svakom studentu koji dolazi i šalje ga mati noj instituciji kako bi formalno potvrdio odslušani program, ostvarene bodove i dobivene ocjene koje je student ostvario tokom perioda razmjene.

S obzirom na to da je prepis ocjena neophodan dokument za bilježenje napretka svih studenata i za priznavanje ostvarenih studijskih dostignu a, od presudnog zna aja jeste odrediti ko je odgovoran za njegovo izdavanje, kako se izdaje i kako se dostavlja.

Institucije mogu prilagoditi standardni model prepisa ocjena (tako što mu dodati svoj logo i druge specifi ne informacije), ali i tada prepis ocjena mora sadržavati sve elemente predvi ene spomenutim modelom.

POTVRDE O ZNANJU JEZIKA

Sve škole stranih jezika na području Sarajeva (ali i šire) vam mogu dati potvrdu ili certifikat o poznavanju stranog jezika, neovisno o tome da li idete na kurseve ili se testirate. Ono što je bitno jeste da potvrde moraju biti na stranom jeziku, odnosno da imaju prevod u toku predaje dokumentacije za stipendiju. Na kojem jeziku treba da bude prevod je obično naglašeno u konkursu. Ako ne, onda provjerite sa univerzitetom na koji se prijavljujete.

Takođe postoje i prihvatljivi međunarodni ispiti stranih jezika koje vam predstavljamo u nastavku.

Testiraj svoj engleski!

Da biste unaprijedili svoje znanje jezika za akademske svrhe, najbolje je da počate intenzivni kurs u ovlaštenoj školi jezika. U zavisnosti od nivoa znanja, to može trajati od tri do 12 mjeseci ili, ako se nastava odvija svakodnevno, od jednog do tri mjeseca. Odaberite školu koja nudi kurseve pripreme za određene (priznate) ispite, kao što su: IELTS, TOEFL, Cambridge ESOL, itd.

IELTS

(International English Language Testing System)

IELTS je dostupan u dvije verzije: akademska ili opština verzija. Svi kandidati polažu iste module za razumijevanje i razgovor, ali različite za čitanje i pisanje. Testovi razumijevanja, čitanja i pisanja moraju biti završeni u jednom danu. U zavisnosti od centra gdje se testirate, može vam biti ponuđeno da test razgovora polažete istog dana ili do sedmicu dana prije ili poslije ostalih modula. Akademska verzija je za one koji žele studirati ili ići na neku obuku u institucije visokog ili daljnog obrazovanja, gdje se predavanja odvijaju na engleskom jeziku. Prijem na dodiplomske i diplomske studije vrši se na osnovu ovog formata testa. IELTS koristi sistem bodovanja od devet ocjena da bi na dosljedan način izmjerio rezultate testa. Zasebno se dobivaju ocjene za razumijevanje, čitanje, pisanje i razgovor i jedna opština ocjena od jedan do devet.

Na ovom ispitnu ne postoji ocjena "nezadovoljavajuće". Svaka obrazovna institucija ili organizacija određuje koju ocjenu kandidat mora imati na IELTS testu da bi zadovoljio njihove standarde. Da biste više saznali o ovom ispitnu, pretražite IELTS Global Recognition System (www.ielts.org) za određene organizacije i institucije.

Za naredne datume testiranja posjetite: www.ielts.org.

TOEFL - Test of English as a Foreign Language

Ako planirate studirati u inozemstvu, TOEFL test vas može odvesti bilo kuda. Zapravo, više institucija prihvata rezultate TOEFL testa nego bilo kojeg drugog testa na svijetu, preciznije, preko 7000 koledža, univerziteta i agencija za izdavanje dozvola u preko 130 zemalja.

Pogledajte spisak univerziteta na: www.toefl.org.

TOEFL se može polagati i pisano i putem kompjutera. Pisani oblik ispita sastoji se od tri dijela uz tridesetominutni test pisanja (the TWE® - Test of Written English™), koji se traži od svih koji pisanim oblikom polažu ispit.

Dio	Vrijeme	Broj pitanja
Razumijevanje pri slušanju	30–40 minuta	50
Struktura i pisano izražavanje	25 minuta	40
Razumijevanje pri čitanju	55 minuta	50
Pisanje (Test of Written English)	30 minuta	jedna tema

Struktura kompjuterskog TOEFL ispita (Internet Based Test)

Dio	Opis	Vrijeme	Pitanja	Skala poena
Čitanje	3–5 pasusa iz akademskih teksta koji sadrže oko 700 (riječi); 12–14 pitanja po pasusu	60–100 minuta	36–70 pitanja	0–30
Slušanje	4–6 predavanja neka od njih ukupno u dužini 15–20 minuta; svaka u trajanju od tri do pet minuta; šest pitanja po predavanju; 2–3 razgovora, svaki u trajanju od tri minute; pet pitanja po razgovoru	60–90 minuta	34–51 pitanja	0–30
Pauza	-	10 minuta	-	-
Razgovor	dva zadatka u kojima trebate izraziti svoje mišljenje na poznatu temu; etiri zadatka gdje trebate govoriti o nečemu što je pročitano ili preslušano	20 minuta	šest zadataka	0–4 poena konvertovanih u skalu 0–30 poena
Pisanje	jedan zadatak – pisanje o temi, o onome što je pročitano ili preslušano; jedan zadatak – podrška mišljenju o temi	50 minuta	dva zadatka	0–5 poena konvertovanih u skalu 0–30 poena
Ukupan rezultat	-	-	-	0–120

Također, možete pogledati primjere pitanja (na www.toefl.com) da biste se bolje upoznali sa strukturom, formatom i sadržajem testa.

Cambridge ESOL ispiti:

Cambridge ESOL (English for Speakers of Other Languages) je dio Univerziteta u Cambridgeu koji omogućava kvalifikacione ispite za one koji uče engleski jezik. Ti ispitni su poznati po svom visokom kvalitetu procjene poznavanja jezika koji se koristi u svakodnevnim aktivnostima, na poslu, u školi i u slobodno vrijeme.

First Certificate in English (FCE) je ispit za one koji mogu svakodnevno koristiti pisani i govorni engleski jezik na višem srednjem nivou. Savršen je za one kojima engleski treba pri radu ili učenju.

Certificate in Advanced English (CAE) je ispit za one koji koriste jezik na naprednom nivou. Namijenjen je onima koji koriste pisani i govorni engleski jezik u većini profesionalnih i društvenih situacija.

Certificate of Proficiency in English (CPE) je najzahtjevniji ispit (za viši nivo 2). Namijenjen je onima koji koriste u profesionalne ili akademske svrhe.

Možete polagati Cambridge ESOL ispit u ovlaštenim centrima širom svijeta. Postoji preko 2000 centara u 130 zemalja. Možete naći centre u svojoj zemlji na www.cambridgeesol.org

Kada naete odgovarajući centar, oni će biti u mogućnosti da vam pruže detaljnije administrativne informacije o ispitnu za koji ste se odlučili, kao što su datum i cijene. Oni će vam također, pomoći u slučaju postojanja posebnih okolnosti ili problema.

Dobar način da poboljšate svoje znanje jezika je i da počnete neku od škola u engleskom govornom području. Pogledajte ovu web-stranicu: www.englishuk.com i pronađite neke opcije. Možete živjeti u nekoj britanskoj porodici dok učite, što pruža dodatnu priliku za vježbu i učenje jezika.

Testirajte svoj francuski!

TEF je test poznавања француског језика и важи годину дана. Ово је једини тест који је признат од имиграционих власти у Канади, ако се пријављујете на неки од француских универзитета. TCF је тест познавања француског језика и важи две године.

DELF/DALF- DELF (Diplôme d'études en langue française) i DALF (Diplôme approfondi en langue française) су звани не дипломе Министарства образовања Француске. Оне омогују овако онима који уче француски језик да њихов ниво познавања језика буде званично верифициран.

Више информација на: www.ciep.fr

Testirajte svoj španski!

DELE - Diploma de Espanol como Lengua Extranjera

Можете полагати DELE тест и похајати припремне курсеве у било коме Институту Сервантеса на свету. Цјена зависи од нивоа језика и земље где полажете тест. DELE диплома је званичан документ међународног карактера који издаје Институт Сервантеса у име Министарства образовања, социјалне политike и спорта Шпаније.

Постоје разлиčiti нивои – A1, B1 (поетни), B2 (средњи) и C2 (виши).

Ако жељите проверити своје познавање шпанског језика, посетите

<http://ave.cervantes.es/#prueba>

Материјали потребни за пријемни тест налазе се на веб-страницама:

<http://diplomas.cervantes.es>

Додатне информације доступне су на: www.cervantes.es

Testirajte svoj njemački!

TestDaF

Ако неко жељи студирати на неком од универзитета у Немачкој, мора показати одређене вјештине. Доказ за то може бити TestDaF. Општији говори, довољан је ниво 4 на тесту TestDaF за пријем на универзитет. TestDaF можете полагати у преко 80 земаља у овлаštenim центрима за тестирање. Више информација на веб-страницама: www.testdaf.de

Кандидати могу полагати тест у својој земљи. Осoba која тек почиње да се учи језику треба одложити полaganje ovog testa dok ne unaprijedi svoje znanje njemačkog jezika.

Savjeti za dobijanje certifikata o poznавању jezika

Certifikate можете добити из школа за стране језике. Ако у вашем окружењу нема одговарајућих школа, можда можете поћати неки online курс. Уколико претражите Internet, можете наћи стотине opcija. Понављамо, потражите организацију која нуди курсеве за припрему за испите и certifikate и проверите да ли је акредитована од не зависне, екстерне или неке друге организације која поставља стандарде, npr. ITTA (International TESOL accrediting authority) или IADL (International Association of Distance Learning).

Šta je Europass?

Ukoliko planirate studirati u inozemstvu, veoma je važno da svoje vještine i sposobnosti predstavite u jasnom i razumljivom obliku. Europass je ustanovljen od Evropskog parlamenta odlukom br. 2241/2004/EC, donesenoj na sjednici održanoj 15. decembra 2004. godine, s ciljem da vam olakša da obuhvatite iskustva koja ste stekli u inozemstvu i da ta iskustva predstavite na razumljiv i vidljiv na in. Europass, zapravo, služi za predstavljanje vaših vještina i iskustava i sastoji se od pet dokumenata:

- Europass Curriculum Vitae (CV) – Europass radna biografija,
- Europass Language Passport – Europass jezi ki pasoš,
- Europass Mobility – Europass mobilnost,
- Europass Certificate Supplement – Europass dodatak certifikatu, te
- Europass Diploma Supplement – Europass dodatak diplomi.

Svaki od navedenih dokumenata ima standardizovanu strukturu i prepoznatljivost širom Europe. Na osnovu spomenute odluke o Europassu, sljede e zemlje u estvaju u Europass inicijativi:

- 27 lanica Evropske unije,
- EFTA/EEA zemlje, Island, Lihtenštajn i Norveška, te
- Turska.

Europass dokumente mogu koristiti svi gra ani koji žive, rade ili se obrazuju u zemljama koje u estvaju u Europass inicijativi (u enici, studenti, volonteri, predava i, treneri, zaposleni i oni koji traže posao). Europass dokumenti mogu poslužiti prilikom traženja posla u domovini ili inozemstvu ili prilikom prijavljivanja za evropske edukativne programe odnosno treninge. Tako er, pomaže poslodavcima da preciznije procijene kvalifikacije kandidata.

Kako popuniti ove dokumente?

- Europass radnu biografiju i Europass jezi ki pasoš *samostalno ispunjavate*.
- Europass mobilnost, uglavnom, popunjavaju organizacije koje su bile uklju ene u mobilnost (npr. mati na institucija i institucija doma in).
- Europass dodatak certifikatu izdaje institucija koja izdaje i originalan stru ni certifikat.
- Europass dodatak diplomi se izdaje zajedno sa diplomom koju izdaje univerzitet.

U nastavku smo više objasniti Europass dokumente.

europass radna biografija (CV)

Europass radna biografija je standardizovana širom Europe. Pomoć u nje jasno i sveobuhvatno možete predstaviti svoje obrazovanje i radno iskustvo, poznavanje stranih jezika i ostale vještine.

Primjena Europass radne biografije je korisna jer:

- ima standardizovanu strukturu koja je prepoznatljiva u 31 zemlji,
- pomaže vam da obuhvatite sve bitne elemente radne biografije,
- pruža mogunost da rasporedite sve svoje kvalifikacije na sistematican, kronološki i fleksibilan način, te
- prilagodena je za predstavljanje raznih vještina, kao što su organizacione, umjetničke ili socijalne vještine.

europass Curriculum Vitae	
Dane osobne	
Nazivatelj / Ime (Ime) Adresa Telefoni Emailni Obradebitište Građa rođenog Prezime	Medygral Barbara Nina Ljubljana, 19-Evropska ulica 1 +386 1 234 5678 medygral@seznam.si Poljska 1990/1991 Vrhovna
Poznato mjesto zatrudnila / karakter razine	Kuhar
Debljinskezinen zavodova	
Dan Zavod za zagospodarenje Podzemne ceste pod Ljubljano	21/12/2008 - 23/02/2010 premijer kuharice prava tehnologije energije i resursa: vještineva zancinom, upoznavanje kuhinjskega inčijata Kuharskih vještina i prigotavljanje hraničkih namirnica
Naziv i adresapoznatosti	Zavod na Vrbički Letina 173, 19-2000 Dežica (Poreč)
Dan Zavod za zagospodarenje Podzemne ceste pod Ljubljano	Pravne obveznosti kuharice ekstremno stroge kuharice, uspiješno izvršavanje poslova: vještina poslove kuhinje, spravljanje Kuhinje, izpravljavanje polupreparata poslova, myće ručaka kuharskih procesa tehnologije vještina i vještina
Naziv i adresapoznatosti	Mestničarska Matjaž 38-000 Dežica (Poreč)
Dan Zavod za zagospodarenje Podzemne ceste pod Ljubljano	17/09/2008 - 19/07/2009 premijer kuharice kuhar pravne obveznosti kuharice, myće ručaka kuharskih poslova, vještina poslove kuhinje, spravljanje Kuhinje, vještina vještina vještina i vještina izradne inž. vještine
Naziv i adresapoznatosti	Apolonia Hotel Rade (Zagreb)
Dan Zavod za zagospodarenje Podzemne ceste pod Ljubljano	18/02/2008 - 03/04/2009 premijer kuharice obradba mještina aranžman, mesec - mesec, vještina kuhanja počasno dimenzionira na međim jeziku jedino počasno zancinom, spravljanje kuhinje, myće ručaka kuharske, kuharske mještine
Naziv i adresapoznatosti	Vestel Eden Plaza Maglaj (Maglaj)
Model 112 - Curriculum Vitae Magdalena Šimić	
Korisnik: Barbara Medygral Datum: 2013-03-05 Vizualni identitet: 2013-03-05	

Primjer radne biografije

(Europass Language Passport)

U slučajevima kada je neophodno znati nivo poznavanja nekog stranog jezika, može se desiti da se dvoumite u pogledu nivoa znanja kojim raspolažete.

Europass jezi ki pasoš je standardizovan dokument koji vam omoguava da detaljno opišete svoje poznavanje stranih jezika. Ovaj dokument popunjavate samostalno, na osnovu samoprocjene o poznavanju stranog jezika na skali od šest nivoa u skladu sa Zajedničkim evropskim jezikim referentnim okvirom (Common European Framework of Reference for Languages).

Europass jezi ki pasoš:

- koristi skalu od šest nivoa znanja koja se primjenjuje širom Europe,
- omoguava da jasno, detaljno i vjerodostojno predstavite svoje poznavanje stranih jezika,
- pravi razliku između produktivnih vještina (govor i pisanje) i receptivnih vještina (слушањe i čitanje), te
- omoguava vam da navedete kako poznавanje jezika koje ste stekli formalnim putem (npr. u školi), tako i savladavanje jezika neformalnim putem (npr. za vrijeme boravka u stranoj državi).

Europass Language Passport			
Part of the European Language Portfolio developed by the Council of Europe			
First name(s) / Surname(s):	Ana Clara Mateos		
Date of birth (*):	09 October 1992		
Mother tongue(s):	Portuguese		
Other language(s):	English/French		
ENGLISH			
Self-assessment of language skills (*)			
Understanding		Speaking	
Literacy	Reading	Spoken interaction	Written production
☐ Native user	☐ Non-native user	☐ Independent user	☐ Independent user
Writing			
☐ Native user	☐ Non-native user	☐ Independent user	☐ Independent user
Linguistic experience(s) (*)			
Description		Year	%
Listening to English songs, read English films and television ad spots and their subtitles; Read English books and magazines.		2005	—
Reading English novels until the 5th grade.		2005	—
FRENCH			
Self-assessment of language skills (*)			
Understanding		Speaking	
Literacy	Reading	Spoken interaction	Written production
☐ Native user	☐ Non-native user	☐ Basic user	☐ Basic user
Writing			
☐ Native user	☐ Non-native user	☐ Basic user	☐ Basic user
Linguistic experience(s) (*)			
Description		Year	%
Reading French books from 1st grade.		2006	—
(*): Rating is based on an interview with the person concerned. (*) Common European Framework of Reference (CEF) see details in the original document or online.			

Primjer jezi ki pasoša

Putem ovog dokumenta na jednom mjestu možete zabilježiti vremenske periode koje ste proveli u nekoj od evropskih zemalja s ciljem učenja i obrazovanja. Europass mobilnost može koristiti svako, nezavisno od godina života, nivoa obrazovanja ili radnog iskustva. Konkretnu mobilnost nadziru dvije partnerske organizacije – jedna iz matice ne zemlje, druga iz zemlje domaćine. Obje organizacije trebaju se složiti o svrsi, sadržaju i trajanju relevantnog iskustva u inozemstvu, a obavezno je da mentor bude iz zemlje domaćine. Partneri mogu biti univerziteti, škole, trening centri, kompanije, nevladine organizacije.

Da biste mogli koristiti Europass mobilnost, neophodno je ispunjavati sljedeće osnovne uvjete:

- *da ste s ciljem učenja proveli određeni organizovani vremenski period u nekoj od 31 zemalje koje učestvuju u Europass inicijativi,*
- *da postoji pisani sporazum između matice ne organizacije i organizacije domaćine o sadržaju, ciljevima i trajanju iskustva u inozemstvu, te*
- *mentor u partnerskim institucijama trebaju biti navedeni po imenu.*

The image shows two versions of the Europass Mobility document. The top version is a standard card with fields for personal information (Surname, First name, Address, Lukacija), photo, and a handwritten signature. The bottom version is a more detailed form with sections for the issuing organization (National Centre Europe) and the mobility period (Starting date: 18.11.2005, Ending date: 20.11.2005). Both versions include a note at the bottom: "This document was established by the decision No 201/2004/EC of the European Parliament and of the Council of 15 December 2004 on a single Community framework for the recognition of qualifications and competences (OJ L 305, 20.11.2004, p. 10). This document is issued in English, according to the European curriculum vitae and the European language Passport. http://europass.cedefop.europa.eu".

Primjer dokumenta o mobilnosti

Europass mobility dokument:

- pokriva sve oblasti obrazovanja i treninga,
- upotrebljava standardiziranu evropsku formu koja je razumljiva i primjenjiva u 31 zemlji,
- pokriva ne samo akreditovane profesionalne kvalifikacije, nego i vještine stečene neformalnim putem, npr. socijalne ili organizacione vještine,
- omogućava vam da koristite i se evropskim sistemom prijenosa bodova (ECTS), navedete bodove koje ste stekli u nastavi u okviru drugih vrsta edukativnih aktivnosti,
- pomaže vam da, ukoliko tražite praksu ili posao u inozemstvu, predstavite svoja iskustva iz inozemstva,
- pomaže poslodavcima da dobiju jasnu sliku o vještinama i kompetencijama koje ste stekli u inozemstvu i da efektivnije procijene vaše kvalitete,
- otvara put profesionalnoj mobilnosti u Evropi.

Gdje se može nabaviti dokument Europass mobilnost?

Zamolite organizaciju koja vas šalje u inozemstvo da kontaktira sa svojim državnim Europass centrom.

europass dodatak certifikatu

(Europass Certificate Supplement)

Europass dodatak certifikatu je dodatni opis edukativnog i trening certifikata koji pruža preciznije informacije o vještinama i kompetencijama nego što to mogu ocjene. Ovaj dokument pomaže potencijalnim institucijama, organizacijama i poslodavcima da dobiju sliku o vještinama i kompetencijama koje ste stekli na određenom kursu odnosno treningu. Europass dodatak certifikatu izdaje organizacija koja izdaje i originalni certifikat.

Europass dodatak certifikatu nije zamjena za originalni certifikat i ne garantira formalno priznavanje certifikata u drugoj zemlji.

Prikaz ovog dodatka može biti uzvratljivo, poslužiti se stranicom: http://www.europass.cse.hr/showlink.php?fileID	
	Certificate supplement (S)
NAME OF THE QUALIFICATION	
<i>Prikaz ovog dodatka može biti uzvratljivo, poslužiti se stranicom: http://www.europass.cse.hr/showlink.php?fileID</i>	
PRINTING AND FINISHING <i>Printed Qualification in Publishing and Printing (30 credits) years, Printing Assistant, Study Programme in Printing Technology</i>	
VOCATIONAL COMPETENCE PROVIDED BY THE QUALIFICATION <i>Print-related competencies: Regional Conditions for Publishing and Finishing (Printing Assistant, Study Programme in Printing Technology) that have been met by the student during the study period. Print-related competencies in other areas may also be mentioned if relevant.</i>	
SCOPE OF OCCUPATIONS ACCORDING TO THE QUALIFICATION <i>Print-related occupations: Regional Conditions for Publishing and Finishing (Printing Assistant, Study Programme in Printing Technology) that have been met by the student during the study period. Print-related competencies in other areas may also be mentioned if relevant.</i>	
LEVEL OF THE QUALIFICATION <i>Print-related competencies: Regional Conditions for Publishing and Finishing (Printing Assistant, Study Programme in Printing Technology) that have been met by the student during the study period. Print-related competencies in other areas may also be mentioned if relevant.</i>	
ELIGIBILITY FOR FURTHER STUDY <i>The qualifications provide eligibility for higher education.</i>	

(Europass Diploma Supplement)

Europass dodatak diplomi sadrži detaljne informacije o univerzitetskoj diplomski koju ste stekli. Ovaj dokument je dostupan univerzitetima, univerzitetima primijenjenih nauka i akademijama umjetnosti.

Europass dodatak diplomi nije zamjena za originalnu diplomu i nije automatski sistem koji garantira priznavanje diplome. Ipak, Europass dodatak diplomi pruža jasan i standardizovan opis studijskog programa i njegovog sadržaja.

Europass dodatak diplomi:

- je jasan, meunarodno uporediv opis studijskog programa,
- sadrži standardizovane informacije o visokom obrazovanju uopće kako bi olakšao poređenje,
- olakšava akademsko i profesionalno priznavanje i
- teži da promovira mobilnost i učešće tokom cijelog života.

The screenshot shows a template for a 'DIPLOMA SUPPLEMENT'. At the top, there's a logo of a building and the text 'SAINT-PETERSBURG STATE POLYTECHNICAL UNIVERSITY'. Below this is a table with several rows of data, each containing a question number and a detailed answer. The first few rows are:

1	Grad / city:	Saint-Petersburg
2	Diploma title:	Bachelor's degree
3	Field of study:	Information and Communication Technologies
4	Level of education:	Bachelor's degree
5	Start date of studies:	September 2010
6	End date of studies:	July 2013
7	Duration of studies:	3 years
8	Language of instruction:	Russian
9	Language of examination:	Russian
10	Academic supervisor:	Professor N. V. Kostylev
11	Head of the department:	Associate Professor A. V. Slobodcikov
12	Head of the faculty:	Professor V. V. Kostylev
13	Head of the university:	Professor V. V. Kostylev
14	Academic year:	2010/2011
15	Programme of studies:	Information and Communication Technologies
16	Major:	Information and Communication Technologies
17	Minor:	Information and Communication Technologies
18	Practical training:	12 months
19	Final examination:	Written examination
20	Grade:	Very good
21	Signature:	[Signature]

Primjer dodatka diplomi

Zapamtite:

- Europass dokumenti nisu zvani ni dokumenti, nego skup dokumenata priznatih na nivou Europe koji se koriste za predstavljanje vještina i kvalifikacija stećenih u školi odnosno na fakultetu tokom studiranja ili na nekom treningu u inozemstvu,
- ne morate koristiti svih pet dokumenata. Možete ih koristiti posebno ili u bilo kojoj kombinaciji,
- upotreba Europass dokumenata je uvijek na dobrovoljnoj bazi, te
- Europass dokumenti su besplatni. Možete ih preuzeti sa Interneta.

Detaljnije informacije o Europass dokumentima možete naći na web-stranicama:

www.europass.cedefop.europa.eu

SVE O VIZAMA

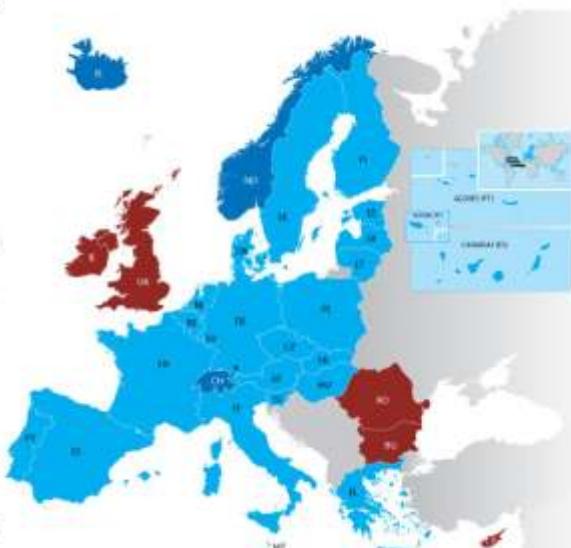
Šta je viza?

Viza je specijalna „markica“ koja se stavlja u pasoš i daje moći nosiocu da putuje u željenu zemlju i da tamu ostane određeno vrijeme. Zemlje koje ne pripadaju Evropskoj uniji (EU) moraju izvaditi šengensku vizu da bi ušle u EU. Zemlje potpisnice Šengenskog sporazuma su: Austrija, Belgija, Češka Republika, Danska, Estonija, Francuska, Njemačka, Grčka, Mađarska, Island, Italija, Latvija, Litvanija, Luksemburg, Malta, Holandija, Norveška, Poljska, Portugal, Slovačka, Slovenija, Španija, Švedska i Švicarska. Šengenska viza izdata od bilo koje šengenske zemlje važi za svaku šengensku zemlju i pruža moći putovanja u okviru šengenske zone.

Schengen Area as of 1/5 2011

- EU Schengen States
- Non Schengen EU States
- Non-EU Schengen States

AT: Austria	IE: Ireland
BE: Belgium	LT: Lithuania
BG: Bulgaria	LU: Luxembourg
CH: Switzerland	LV: Latvia
CY: Cyprus	MT: Malta
CZ: Czech Republic	NL: Netherlands
DE: Germany	NO: Norway
DK: Denmark	PL: Poland
EE: Estonia	PT: Portugal
EL: Greece	RO: Romania
ES: Spain	SE: Sweden
FI: Finland	SI: Slovenia
FR: France	SK: Slovakia
HU: Hungary	UK: United Kingdom
IE: Iceland	

* Liechtenstein is expected to join by the end of 2011.

A ŠTA JE SA BOSNOM I HERCEGOVINOM?

Bosna i Hercegovina je od 15. decembra 2010. godine u bezviznom šengenskom statusu. Za putovanja i boravak u zemljama Šengena, ne dužem od 90 dana, više nije potrebna viza. Međutim, za boravak duži od 90 dana je potrebna. Ovo se posebno odnosi na studente koji se prijavljuju za razmjenu u trajanju od 6 mjeseci (jedan semestar), 10 mjeseci (1 akademska godina) ili 20 mjeseci (dvije akademske godine). Za akademsko i neakademsko osoblje, koji se mogu prijaviti za ERASMUS MUNDUS stipendije u trajanju od jednog mjeseca nije potrebna viza. Ipak, savjet je da se kontaktira univerzitet u Evropskoj uniji, kao i ambasada da bi se ova tvrdnja i potvrdila.

Vrste viza su određene na osnovu svrhe putovanja ili boravka. Postoje četiri tipa viza:

Tip A – je aerodromska tranzitna viza, pruža mogućnost prolaska kroz međunarodnu tranzitnu zonu, bez pristupa šengenskom prostoru;

Tip B – je tranzitna viza, omogućava prolaz kroz šengensku zonu na putu ka nešengenskim zemljama, ova viza važi do pet dana;

Tip C – je viza za kraj boravak, ona nosiocu vize dopušta slobodno putovanje u šengenskim zemljama do maksimalno 90 dana;

Tip D – je viza za duži boravak, omogućava boravak duži od tri mjeseca u cilju studiranja, rada, penzionisanja i slično. Zemlje lanice šengenske zone, u skladu sa svojim zakonodavstvom, izdaju ovaj tip vize putnicima, omogućavajući im prolaz iz šengenske zone u svoju zemlju, u periodu od pet dana od dana kada je viza izdata. Osoba može putovati u drugu šengensku zemlju samo nakon dobivanja boravišne dozvole ili ukoliko dobije drugi tip vize.

Koja vrsta vize je vama potrebna? *Tip D – „Boravišna viza“*

Studenti koji putuju u šengenske zemlje u cilju studiranja trebaju se prijaviti za tip D-vizu. Nastavnici i saradnici koji koriste jednomjesečnu stipendiju ne moraju uzimati vizu. Kada student dobije zvaničnu potvrdu iz konzorcija da je prihvaten u obavezi je da podnese dokumente za vizu u ambasadi zemlje u kojoj se nalazi univerzitet na koji je primljen. Konzorcijum studentima i osobljlu koje učestvuje u programu razmjene osigurati putni karte zdravstveno osiguranje. Kada su u pitanju ERASMUS MUNDUS programi mobilnosti ovo uređuju njihovi sekretarijati. Studenti koji pripadaju ciljnoj grupi 1 trebaju se javiti svom uredu za međunarodnu saradnju, dok se studenti iz ciljne grupe 2 trebaju obratiti direktno sekretarijatu projekata mobilnosti u sklopu ERASMUS MUNDUS programa mobilnosti. Vrlo je važno da se procedura započne na vrijeme. Stoga vam preporučujemo da u što kraju em roku kontaktirate ambasadu zemlje u kojoj se nalazi odabrani univerzitet. Univerzitet vam dostaviti pozivno pismo koje će u velikoj mjeri olakšati proceduru za dobivanje vize. Univerzitet će također, ambasadama poslati listu sa vašim imenima, tako da će službenici u ambasadama unaprijed biti obaviješteni o vašem dolasku. Ukoliko morate priložiti putnu kartu prilikom aplikacije za vizu, obratite se svom uredu za međunarodnu saradnju ili ERASMUS MUNDUS sekretarijatu, u ovisnosti kojoj ciljnoj grupi pripadate.

Za studentsku vizu su generalno potrebni sljedeći dokumenti:

- važeći pasoš (rok važenja pasoša ne smije biti kraći od godinu dana),
- dvije aplikacije za vizu i dvije skorašnje slike (velike kao za pasoš),
- pozivno pismo (univerzitet na koji ste primljeni vam poslati isto),
- potvrda da niste osuđivani (ne starija od šest mjeseci),
- dokaz o finansijskoj podršci (ovo će biti označeno u pozivnom pismu),
- zdravstveno i putno osiguranje (obratite se uredu za međunarodnu saradnju ili koordinatoru projekta),
- putna karta (obratite se uredu za međunarodnu saradnju),
- Ijekarsko uvjerenje (neke ambasade, poput Belgijске, zahtijevaju izdato od ljekara kojeg ambasada odredi - pogledajte listu na internet stranici Ambasade zemlje u koju idete).

Prije nego što započete proces prijave, provjerite da li imate sve potrebne dokumente. Većina ambasada ima *online* servis na kojem možete napraviti prijavu i detalje o samom procesu prijave. Prije odlaska u ambasadu, provjerite da li je potrebno telefonom zakazati sastanak. Započnite proces prijavljivanja što prije, jer se samo potpune prijave uzimaju u razmatranje. Svi podneseni dokumenti moraju biti originali. Za sva dodatna pitanja kontaktirajte ovlašteno lice u uredu za međunarodnu saradnju svog univerziteta i univerziteta na koji odlazite. Sve dodatne informacije o potrebnim dokumentima, kao i o ambasadama također možete pronaći na sljedećim linkovima:

<http://projectvisa.com> i <http://embassyinformation.com>

Troškovi vize

Troškovi vize su namijenjeni za pokrivanje administrativnih troškova njenog izdavanja. Ambasade određuju cijene, a troškovi su isti za sve države šengenske zone. Iako viza trenutno košta cca 60 eura, postoje izuzeci, pa je cijena vize niža i balansirana u nekim slučajevima. Zemlje koje plaćaju nižu cijenu vize su: Rusija, Moldavija, Ukrajina, Srbija, Makedonija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora i Albanija. Važno: ukoliko ne dobijete vizu, troškovi vam neće biti refundirani.

VAŽNOST VANNASTAVNIH AKTIVNOSTI

Dodatne aktivnosti mogu podstaknuti studente prilikom donošenja odluka, stje u i pri tome neophodno iskustvo i vještine koje će ih voditi dalje u budu nosti. Studenti uklju eni u vannastavne aktivnosti posjeduju tendenciju da postanu vo e, bolje izvršavaju povjerene zadatke, eš e iskazuju vlastito mišljenje. Dodatne aktivnosti su vrlo esto dobar na in da se zadovolje mnogostruki interesi u enika iz raznih društvenih i politi kih oblasti, a u isto vrijeme služe i kao odli no tlo za odabir karijere.

Stjecanje iskustva

Vannastavne aktivnosti pomažu prilikom stjecanja iskustva u razli itim podru jima koja studentu šire vidike. Kroz bavljenje sportom u i se timski rad i raspodjela vremena. Kao lan organizacije student stje e osje aj za vrijeme, vještinu rješavanja problema i komunikacijske sposobnosti. Dodatne aktivnosti mogu pripomo i studentima u otkrivanju skrivenih talenata, daju i im pri tome priliku da upoznaju ljude koje ina e ne bi sreli, a i mogu nost proširivanja vlastitog okruženja.

Kako odabrati prave aktivnosti?

Na koji na in student treba izvršiti odabir? Da li da se posveti aktivnostima za koje ve ima dara, prilikom ega e upoznavati sli ne ljude, ili da odabere nešto novo i razli ito, gdje se susre e sa ljudima koji posjeduju druga ije vještine i gledišta? Nekim studentima više odgovara ekspanzija u razli itim oblastima, dok drugi više vole ostati izvrsni poznavaoци jedne. U slu aju da student uživa u itanju, onda je izvrsno mjesto za njega klub italaca, udruženje pisaca ili poslovi u vezi sa novinarstvom. Vannastavne aktivnosti su isto tako izvrsna prilika da se nau e cijeniti nove i druga ije aktivnosti. Student, koji bi bez razmišljanja odabrao nogomet ili bejzbol, mogao bi razmislići o bavljenju streljaštvom ili posmatranjem ptica. Odabir ne ega izvan sigurnog dometa širi studentu horizonte i pove ava znanje. Biti otvoren za novo, postavši lanom uredništva novina, kluba informati ara ili dekorater interijera, zna i upoznavanje novih ljudi i ideja.

PITAJTE:

Bitno je raspitati se o organizaciji!

Da li su troškovi pokriveni?

Da li će se od u esnika tražiti podizanje novca?

Koliko su esti sastanci organizacije?

Da li su slobodna popodneva i vikendi?

Jesu li neophodne vanjske aktivnosti?

Koliko vremena oduzima rad u organizaciji?

INFO DAN 11/11/2010:

Služba za međunarodnu saradnju je organizovala prezentaciju projekata mobilnosti ERASMUS MUNDUS

Usklađivanje školskog i rasporeda rada treba se izvesti prije pristupanja ikakvoj organizaciji. Dodatne aktivnosti su bitne, ali ne bi trebale oduzimati studentu preostalo slobodno vrijeme. Ipak, neophodno je ostaviti vremena za izradu zadataka, hobije, odmaranje, druženje sa porodicom i prijateljima. Kombinacija svega ovog je bitan dio zdravog načina života. Dodatne aktivnosti imaju cilj da dopune život studenta, a ne da ga usložnjavaju. Kada studenti imaju više obaveza ili jednu koja im oduzima previše vremena, oni postaju napeti te se pojavljuju problemi u porodici i oko ocjena. Studenti ne trebaju pretjerivati preuzimajući previše aktivnosti.

Dodatne aktivnosti se mogu odraziti na mogućnost stipendiranja! Učešće u različitim aktivnostima je izvanredan način upoznavanja ljudi sličnih interesa, a i pomaže izoštovanju vještina. Aktivno učešće u sekcijama, npr. dramskoj, informatičkoj ili klubu mlađih tehničara, može biti korisno u traganju za stipendijama.

- Mnogi akademski i neakademski programi stipendiranja prilikom procesa odabiru cijene učešća u dodatnim aktivnostima.
- Mnogi programi stipendiranja dodatno boduju iskustvo vođenje, biti predsjednik ili vođenje aktivnosti je odličan način da se pokažu upravni kvaliteti.
- Mnogi programi stipendiranja traže od svojih potencijalnih kandidata pisanje eseja u kojem objašnjavaju zainteresiranost za neko polje. Postoji li bolji način za pokazivanjem posebnosti karijeri kompjuterskog stručnjaka od članstva u informatičkoj sekциji?

Biti dio organizacije

Biti dijelom organizacije je dobra prilika za pojedinca da se podu i mnoštvu novih vještina.

Svaka pozicija nosi vrijedne vještine iji se rezultati najbolje vide u budu nosti.

Mnogi kandidati za predsjedni ku poziciju unutar nekog studentskog ili nevladinog udruženja su poslije dostigli ili funkciju izvršnog direktora ili predsjednika firme u kojoj su zaposleni. Trka za mjesto omogu ava studentima stjecanje iskustva u vo enju kampanje, oglašavanju i upravljanju ljudskim potencijalom.

Neki se studenti odlu e upoznati sa organizacijom, prije nego što postanu dio nje. To im i dalje ostavlja mogu nost volontiranja na projektima ili službe u odborima kroz cijelu godinu. Timski rad, komunikacijske i organizacijske vještine se stje u ili u odborni kom radu ili na projektu.

Angažiranje

Ustrajnost na projektu, od njegovog po etka pa do samog kraja, predstavlja još jedno važno iskustvo koje se stje e sa dodatnim aktivnostima. Kada se stvori obaveza prema klubu, sekciji ili aktivnosti, studenti se trebaju držati toga, ak iako ne ispada onako kako to oni žele. U enjem da se aktivnosti dovedu do kraja, oni time stje u važno životno iskustvo. Tako er, manje su šanse da e se ispisati iz škole, dati otkaz na poslu i još manje da e preuranjeno napustiti vezu.

Trošenje vremena na rad na dodatnim aktivnostima e se poslije isplatiti studentu na razli ite na ine. Vrijeme daleko od dana u školi kroz u eš e u dodatnim aktivnostima služi kao ispusni ventil za stres i na in izgradnje samopouzdanja i povjerenja. Studente treba ohrabrvati da slijede svoje snove. To ne samo da e ih osnažiti da po nu donositi odluke u svoje ime, ve e im pruža priliku da stje u važno iskustvo i vještine koje e ih voditi dalje kroz život.

Orientacijski program za studente UNSA - stipendiste ERASMUS
MUNDUS stipendija za akademsku 2011/2012. godinu

INFO DAN 10/11/2011

Gdje prona i stipendije?

Zahvaljuju i programima mobilnosti Univerzitet u Sarajevu ima mogunost da osigura studentima, nastavnicima i saradnicima boravak na partnerskim univerzitetima Evrope, ali i svijeta. Svaki program je popravak aktivnom, promotivnom kampanjom kroz sve vidove oglašivača (mediji, oglasne ploče, web-stranice, socijalne mreže), kao i posjete fakultetima i akademijama Univerziteta u Sarajevu, organizovanje info dana, te mogunosti konsultacija u prostorijama Rektorata.

Konferencija o mobilnosti studenata i akademskom priznavanju u Ljubljani, Slovenija, od 10 do 12. 10. 2010. godine

PREPORUKE ZA DIREKTNE I INDIREKTNE UESNIKE U PROGRAMIMA MOBILNOSTI

U organizaciji Univerziteta u Gracu, Univerziteta u Gentu, Univerziteta u Ljubljani, te nevladinih organizacija „Spark“ i Fondacije kralja Baudouina održana je konferencija o mobilnosti studenata i akademskom priznavanju. Konferencija je održana u Ljubljani u periodu od 10. do 12. oktobra 2010. godine, a domaćin je bio Rektorat Univerziteta u Ljubljani. Značaj ove konferencije je u tome što su učestvovali predstavnici univerziteta velikog broja zemalja Zapadnog Balkana i predstavnici vladinih agencija. Razmijenjena su iskustva u oblasti studentske mobilnosti, počevši s mobilnosti, akademskom priznavanju ECTS bodova i mobilnosti osoblja. Na konferenciji je istaknuto da 47 univerziteta, koji su potpisali Bolonjsku deklaraciju, moraju voditi računa o osiguranju kvaliteta mobilnosti studenata i akademskom priznavanju ostvarenih rezultata, akreditaciji programa i planiranju mobilnosti unutar studijskog programa, te da je odgovornost univerziteta i ministarstava da sprječi razvoj akademskog turizma.

ZA VLADE: OSIGURAJTE DA RAZMJENA POSTANE BITAN ELEMENT EVALUACIJE VISOKOBRZOZNIH INSTITUCIJA

Navesti razmjenu studenata kao strateški cilj imaju i na umu, kao što je navedeno u službenom prijedlogu iz Loevena o Bolonjskom procesu, da 2020. najmanje 20%, od onih koji su diplomirali u evropskom prostoru visokog obrazovanja, trebaju provesti najmanje jedan semestar na inozemnom univerzitetu.

Promjeniti ili prilagoditi nacionalna pravila na način da se u nacionalnim dokumentima omogući unos transparentnog opisa studijskih boravaka u inozemstvu.

Pružiti finansijske stimulacije institucijama koje su u stanju poveati kvalitet (priznavanje kredita, ukupno zadovoljstvo studenata itd.) i kvantitet studentskih razmjena.

Ohrabrvati institucije da na vlastitim web stranicama objavljaju sve podatke o razmjeni, kao i ostale relevantne informacije koje se odnose na ECTS bodove.

Pojednostaviti procedure za izдавanje viza studentima.

Pružiti studentima u razmjeni logističku podršku (smještaj i sl.)

ZA VISOKOOBRAZOVNE INSTITUCIJE: OSIGURAJTE DA RAZMJENA BUDE DIO INSTITUCIONALNE STRATEGIJE

Akteri

Imenovati institucionalnog koordinatora ili zastupnika rektora za međunarodnu razmjenu i akademskog koordinatora za svaki fakultet/akademiju ili za svaki ciklus studija i ovlastiti ih da upravljaju procesom i razmjrenom, te da potpisuju sva relevantna dokumenta u vezi sa studentskom razmjrenom i osigurati uredu za međunarodnu saradnju dovoljan broj stručnih saradnika zaduženih za razmjenu.

U slučaju potrebe, kada se radi o procedurama u vezi sa specifičnim disciplinama, institucionalni ili koordinator fakulteta se može obratiti akademskom odboru.

Alati i instrumenti

Napraviti fleksibilne nastavne planove i programe koji, po mogućnosti, uključuju „prozore razmjene“, koji sadrže od 30 do 60 kredita u inozemstvu.

Izdavati dodatak diplomi.

Objaviti on-line detaljan popis silabusa na engleskom jeziku koji sadrže sve bitne akademske i logističke informacije.

Kreirati englesku verziju web stranice institucije.

Poveati ponudu predmeta na kojima se nastava izvodi na engleskom jeziku, samog predmeta engleski jezik i organizovati međunarodno priznate testove poznavanja engleskog jezika, kao što su TOEFL ili IELTS.

Proravnati statističku krivulju distribucije ocjena za svaki predmet koji je student slušao/polagao tokom razmjene, a radi omogućavanja precizne konverzije postignutih rezultata, u skladu sa procedurom opisanom u novom ECTS vodiće. Prilagoditi nacionalnu (ili institucionalnu) skalu ocjenjivanja ECTS skali ocjenjivanja.

Objaviti on-line sve procedure u vezi sa studentskom razmjenom na maternjem i engleskom jeziku.

Voditi evidenciju (predmeta, stažiranja) priznatih kredita koji se mogu ste i u inozemstvu za svaki studijski program i informaciju u initi unaprijed dostupnom studentima zainteresiranim za razmjenu.

Dodjeliti dovoljan broj kredita pripremi teme, ohrabruju i studente da rad na te realiziraju u inozemstvu. U tom smislu, korisno je unaprijed zatražiti od partnerske institucije listu potencijalnih naslova tema i mentora za iste.

Organizovati dane razmjene ili dobrodošlice kako bi gostuju i studenti uspostavili kontakt sa studentima koji su zainteresirani za razmjenu.

Osigurati studentima u razmjeni dodatna nov ana sredstva ili zajmove, garantiraju i da ne e tokom razmjene izgubiti primanja na koja su u svojoj zemlji ve ostvarili pravo.

Odgovornosti i procedure

Pažljivo odabrati partnerske institucije unaprijed provjeravaju i ekvivalentnost ili kompatibilnost studijskih programa. Dalje, korisno je sklapati sporazume sa institucijama koje omogu avaju dopunske programe kako bi se studentima dala ve a mogu nost izbora.

Nadzirati realizaciju sporazuma da bi se osigurala kontrola kvalitete.

Uvesti ili razviti definicije rezultata u enja s ciljem doprinosa razmjeni studenata, tako što e se olakšati priznavanje njihovih kvalifikacija, poboljšati transparentnost pojednostaviti prenos kredita i pružiti zajedni ki format koji pomaže promoviranju cjeloživotnog u enja i koji može pomo i u stvaranju dodatnih mogu nosti saradnje kroz i izme u razli itih obrazovnih sistema.

Intenzivirati zajedni ko povjerenje i pouzdanost, ohrabruju i razmjenu stru nih saradnika za me unarodnu saradnju, akademskih koordinatora i drugog akademskog osoblja s ciljem ostvarivanja saradnje, obuke, realizacije nastave i istraživanja.

Pomno odabirati studente koji odlaze u razmjenu kako bismo bili sigurni da u razmjeni u estvaju najposve eniji i najviše motivirani studenti.

Koristiti zvani ne evropske obrasce koje preporu uje „Vodi za ECTS korisnike“.

Osigurati da „Ugovor o u enju“ potpisuje institucionalni koordinator (akademski koordinator i sl.), koji je nadležan da zagarantuje puno priznavanje akademskih aktivnosti realizovanih u inozemstvu, ak i ako je u me uvremenu došlo do promjene osoblja u instituciji.

Održavati kontakt sa studentima koji su u razmjeni daju i im savjete i pružiti im pomo pri eventualnoj promjeni „Ugovora o u enju“ koriste i obrazac za promjenu.

Osigurati da institucija, na kojoj je student gostovao, na vrijeme pošalje mati noj instituciji prepis ocjena koji sadrži krivulje statisti ke distribucije za položene predmete (ta ka B2-f).

Omogu iti potpuno priznavanje akademskih aktivnosti koje su provo ene u inozemstvu uz dostavljeni prepis ocjena i prethodno dostavljeni „Ugovor o u enju“. Priznavanje realizira akademski koordinator samostalno ili, gdje je to mogu e, uz saglasnost odre enih nadležnih vije a fakulteta/akademija ili vije a studijskih programa (ta ke B1-b i B3-2), ali nikako profesor pojedina no, ime e se izbje i mogu a reevaluacija rezultata studenta. Preporu uje se fleksibilan pristup i pravedno priznavanje, a ne samo precizna ekvivalencija.

ZA STUDENTE: PRISTUPAJTE RAZMJENI SA VELIKOM ODGOVORNOŠ U

Informirajte se što više prije vašeg perioda razmjene.

Pobrinite se da posjedujete dobro znanje engleskog jezika i/ili jezika institucije koja vas prima.

Precizno popunite prijavni obrazac da biste instituciji, koja vas prima, pružili sve neophodne informacije.

Precizno popunite „Ugovor o u enju“ i prije odlaska osigurajte potpis nadležne osobe. U slu aju potrebe, unesite promjene onako kako su nazna ene u obrascu za promjene.

Održavajte kontakt sa vašim mati nim univerzitetom.

Svim studentima u Bosni i Hercegovini dostupna je jedinstvena baza podataka stipendija za Zapadni Balkan – Scholarships for Western Balkans: www.s4wb.eu

S4WB nudi širok spektar stipendija za studente i istraživače Zapadnog Balkana, te im pruža mogućnost informiranja o finansijskoj pomoći za bachelor, master i doktorske studije. Baza podataka nudi informacije o stipendijama iz 17 oblasti studija u 33 države širom Evrope.

Edukacija je ključ za doprinos integraciji u Evropsku uniju. Stoga ova baza podataka daje studentima Zapadnog Balkana jednostavan pristup detaljnim informacijama o mogućnostima studiranja u inozemstvu, kao i osnovne informacije o finansijskoj pomoći. S4WB će omogućiti studentima Zapadnog Balkana da steknu nova iskustva u drugačijem kulturnom okruženju i da ta iskustva primijene povratku u svoju domovinu.

Ova web-stranica je razvijena od SPARK-a, a finansirala ju je belgijska Fondacija kralja Baudouina (KBF) s ciljem promoviranja studentske mobilnosti na Zapadnom Balkanu.

S4wb.eu, vaša stipendija, vaša budućnost!

INTERNET STRANICE KOJE BISTE TREBALI POSJETITI ZA VIŠE INFORMACIJA O STIPENDIJAMA:

- www.unsa.ba - Oficijelna stranica Univerziteta u Sarajevu
www.s4wb.eu - Stipendije za Zapadni Balkan
www.daad.de - Njema ka služba za akademsku razmjenu
www.stipendije.ba - BH portal o stipendijama
www.ceepus.info - Central European Exchange Program for University Studies
www.eduka.ba - BHV education
www.soros.org.ba - Fond otvoreno društvo BiH
www.igas.ba - Inicijativna grupa Alpbach u Sarajevu
www.studyin.cz - Studiranje u eškoj Republici
www.bosnia.emb-japan.go.jp - Studiranje u Japanu
www.sarajevo.emb.mfa.gov.tr - Studiranje u Turskoj
www.educationusa.state.gov - American Councils
www.britishcouncil.ba - British Council u BiH
www.nahla.ba - Centar za edukaciju i istraživanje Sarajevo
www.kas.de/bosnien-herzegowina/bs/ - Konrad-Adenauer-Stiftung
www.hemafoundation.ba - HEMA fondacija
www.iaeste.ba - Udruženje za meunarodnu razmjenu studenata radi stručne prakse
<http://oia.mladi.info> - Omladinska Informativna Agencija
www.posao.ba - BH internetski portal za zapošljavanje
www.srce.ba - Studentski Informativni Centar
www.studiraj.eu - Studij i život van BiH
www.intercambio.info - Helping you to study abroad
www.scholarship-positions.com - Scholarships Positions
www.studyabroadfunding.org - Institute of international education
www.scholarships-links.com - International Scholarships & Fellowships
www.ec.europa.eu/education/study-in-europe - European Commission Education
www.scholarships.at - Austrijska baza stipendija
www.spus.ba - Studentski parlament Univerziteta u Sarajevu
www.munja.ba - Studentski klub «Munja»
www.aegee.org - AEGEE Europe
www.aiesec.org - Meunarodna studentska asocijacija
www.em-a.eu - ERASMUS MUNDUS students and Alumni Association
www.esn.org - International Exchange Erasmus Student Network
www.jadenet.org - European Confederation of Junior Enterprises
www.esu.org - English Speaking Union

NAJ EŠ E POSTAVLJENA PITANJA O PROGRAMIMA MOBILNOSTI

Pitanja koja se odnose na studiranje ili boravak na partnerskim univerzitetima izvan Bosne i Hercegovine, kao i o prijavama na konkurse se esto ponavljaju.

Kako bismo olakšali svim zainteresovanim, u ovom dijelu smo predstavili pitanja i odgovore, tako što smo ih automatski „postavili i odgovorili” na više njih. Sva pitanja su grupisana u sljede ih pet grupa:

- Sve o konkursu
- Sve o dokumentima za prijavu i mobilnosti
- Sve o vizama
- Sve o procesu odabira i stipendiji
- Ostala pitanja

SVE O KONKURSU

P: KADA JE BITI OBJAVLJEN SLJEDEći KONKURS?

O: Konkurs je obično otvoren nekoliko mjeseci prije početka akademске godine za koju se prijavljuje. Također, esto se na početku jedne akademске godine objavi konkurs za narednu akademsku godinu.

P: KAD POČINJE MOJA RAZMJENA?

O: Razmjena mora početi prije početka akademске godine (obično od septembra, najkasnije do decembra tekuće godine). Kontaktirajte partnersku instituciju kako biste dobili tačne informacije. Ukoliko druga ije nije dogovoren, ovo ne važi za nastavnike i saradnike pošto njihovo vrijeme boravka nije određeno akademskom godinom.

P: KOLIKO DUGO MOGU OSTATI U INOSTRANSTVU AKO DOBIJEM STIPENDIJU?

O: Ovo zavisi od vrste mobilnosti kao i od toga da li ste se prijavili za razmjenu ili cijeli studij:

Dodiplomci (razmjena/exchange): između 1 semestra i 1 akademске godine

Master (razmjena/exchange): između 1 semestra i 1 akademске godine

Master (studij/degree): između 1 i 2 akademске godine zavisno od trajanja master programa na partnerskoj instituciji.

Doktorat (razmjena/exchange): između 6 i 10 mjeseci

Doktorat (studij/degree): 3 akademске godine

Post-doc istraživanja: između 6 i 10 mjeseci

Nastavnici i saradnici: 1 mjesec

P: KOJA JE RAZLIKA IZMEĐU RAZMJENE (EXCHANGE) I STUDIJA/STICANJA DIPLOME (DEGREE)?

O: Ako ste student razmjene, onda ste registrovani na vašem univerzitetu (u ovom slučaju na Univerzitetu u Sarajevu) i samo te određeni period provesti na partnerskoj instituciji (semestar ili godinu). Kao student koji stiže s diplomu (degree) vi ste registrovani na partnerskoj instituciji, slušate cijeli studijski program i stiže s diplomu sa partnerske institucije.

P: KOJE CILJNE GRUPE POSTOJE U SKLOPU ERASMUS MUNDUS-a I KOJOJ JA Pripadam?

O: Postoje tri ciljne grupe za mobilnost sa Zapadnog Balkana ka državama EU:

Ciljna grupa 1 – svi studenti, nastavnici i saradnici koji su trenutno registrovani na Univerzitetu u Sarajevu i koji posjeduju državljanstvo Bosne i Hercegovine,

Ciljna grupa 2 – svi studenti koji su registrovani na jednom od univerziteta u području Zapadnog Balkana, koji nisu partneri ovog projekta, ili državljeni jedne od zemalja Zapadnog Balkana koji su diplomirali.

Ciljna grupa 3 – državljeni sa Zapadnog Balkana koji imaju poseban status (status izbjeglica, pripadnici Romske populacije, itd). Više informacija na:

http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/tools/faq_action_2_hei_en.php

P: MOGU LI SE PRIJAVITI NA STIPENDIJU AKO ŽIVIM U EVROPI, ALI IMAM DRŽAVLJANSTVO BOSNE I HERCEGOVINE (ZA ERASMUS MUNDUS)?

O: Generalno, ovo nije moguće za ciljnu grupu 1 jer po pravilu, svi studenti, nastavnici i saradnici koji bi se prijavili moraju biti trenutno registrovani na Univerzitetu u Sarajevu i posjedovati državljanstvo Bosne i Hercegovine. Ciljna grupa 2 podrazumjeva sve studenti koji su registrovani na jednom od univerziteta u području Zapadnog Balkana, koji nisu partneri ovog projekta, ili državljeni jedne od zemalja Zapadnog Balkana koji su diplomirali. Da bi pripadali ciljnoj grupi 3 morate biti državljeni jedne od država Zapadnog Balkana i imati poseban status.

Dakle, mogu se prijaviti pripadnici ciljnih grupa 2 ili 3, međutim treba voditi računa da aplikanti nisu studirali ili radili (boravili) u jednoj od Evropskih zemalja (Austrija, Belgija, Bugarska, Kipar, Češka Republika, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Njemačka, Grčka, Mađarska, Irska, Italija, Latvija, Litvanija, Luxemburg, Malta, Nizozemska, Poljska, Rumunija, Slovačka, Slovenija, Španija, Švedska, Velika Britanija, Turska, Island, Lihtenštajn, Norveška) duže od 12 mjeseci.

Ovo se ne odnosi na nastavnike i saradnike.

P: DA LI SE MOGU PRIJAVITI ZA NEKU DRUGU ZEMLJU IZVAN PARTNERSKIH ZEMALJA (za ERASMUS MUNDUS)?

O: Ne, ne možete se prijaviti za neki univerzitet, odnosno za zemlju izvan liste partnera pošto oni nisu uključeni u ovaj program.

SVE O DOKUMENTIMA ZA PRIJAVU I MOBILNOSTI

P: ŠTA TREBAM PRVO URADITI?

O: Vaš prvi korak jeste da pregledate ponudu univerziteta koji vas interesuju. Najbolji način je da pregledate web stranice i preuzmete sve informacije koje su vam dostupne. Nakon toga, kontaktirajte službe za međunarodnu saradnju partnerskih EU univerziteta za dodatne informacije, posebno ako se radi o nastavnom planu i programu. Vaš kontakt sa njima je ustvari po etak vaše prijave.

P: KOJA PREDAVANJA/PREDMETE MOGU ODABRATI U INOSTRANSTVU?

O: Svi univerziteti u ovim projektima su generalni – nude veći broj studija koji su otvoreni za korisnike mobilnosti. Prvo morate odabrati koju vrstu mobilnosti želite koristiti, a zatim odabrati i studij za koji ste zainteresovani. Web stranice univerziteta, kao i projekata mobilnosti obično sadržavaju informacije o studijima svakog univerziteta. Za više informacija, kontaktirajte osobe zadužene za međunarodnu saradnju na partnerskim univerzitetima.

P: KOJI STEPEN ZNANJA JEZIKA MORAM IMATI?

O: Ovu informaciju možete provjeriti na web stranicama projekata mobilnosti, ili direktno u kontaktu sa partnerskim univerzitetom. Obično se radi o stepenima B.2 i C.1, ali oni jasno naglase na kojem jeziku se nude studiji i koje certifikate/diplome o poznavanju jezika treba poslati. Studenti, nastavnici i saradnici trebaju da posjeduju određen stepen znanja stranog jezika (koji odrede partnerski univerziteti), kako bi pratili ili izvodili predavanja na tom jeziku. Međutim, najbolju i tačnu informaciju vam dati sami univerziteti na koje aplicirate, s obzirom da oni, na kraju biraju vas na osnovu poslate dokumentacije.

P: DA LI TREBA DA PLATIM ŠKOLARINU?

O: Ako je period mobilnosti manji od 10 mjeseci, vi ne ćete platiti školarinu na partnerskom univerzitetu. Ukoliko traje duže od 9 mjeseci i 30 dana, školarinu preuzima partnerski univerzitet do iznosa 3,000 Eura. Ukoliko cijena studija prelazi iznos od 3,000 Eura, partnerski univerzitet ne pokriva taj dio. U svakom slučaju, potrebno je da kontaktirate partnerski univerzitet kako biste dobili potrebnu informaciju o cijeni studija i preduzeli potrebne radnje.

P: DA LI U DOBITI DIPLOMU NA KRAJU PERIODA MOBILNOSTI?

O: Ako se prijavite kao student za razmjenu, tada ćete dobiti diplomu od strane partnerskog EU univerziteta. Ali, dobijete prepis ocjena za svaki predmet koji ste slušali. Ugovor o učenju i prepis ocjena će potvrditi koje ste predmet „odslušali“ i položili. Ukoliko idete na cijeli studij (degree), tada ćete po završetku, dobiti diplomu i dodatak diplomi partnerskog EU univerziteta.

P: DA LI TREBAM DA DOSTAVIM LEARNING AGREEMENT (UGOVOR O UČENJU) ILI STUDY PLAN DOKUMENT?

O:

Kandidati za dodiplomske i master razmjenu – DA, pošaljite Ugovor o učenju (Learning Agreement/Study plan)

Kandidati za master degree i doktorat degree – NE

Kandidati za doktorsku razmjenu – DA, pošaljite *Study and Research Plan*

Kandidati za post-doktorate i nastavnike i saradnike – DA, pošaljite

Training/Research/Teaching Plan

P: ŠTA SU TO SLJEDEĆI DOKUMENTI: LEARNING AGREEMENT, STUDY/RESEARCH PLAN, TRAINING/ RESEARCH/ TEACHING PLAN I KAKO IH MOGU DOBITI?

O: Ugovor o učenju, Istraživački plan, Plan obuke (Learning Agreement, Study/Research Plan, Training/Research/Teaching Plan) su dokumenti u kojima navodite detalje kojim predmetima/studijima/istraživačkim poljima ćete se baviti tokom trajanja vaše mobilnosti. Navedeni dokumenti moraju biti potpisani od strane

studenta/nastavnika/saradnika i od strane osobe za mobilnost na domaćem univerzitetu prije slanja dokumenta. Ukoliko dobijete stipendiju, dokument će potpisati koordinatori projekta na partnerskom EU univerzitetu. Ugovor o učenju i prepis ocjena će potvrditi koje ste predmet odslušali i položili.

P: NISAM JOŠ DOBIO/LA REZULTATE TOEFL-A/DIPLOMU O POZNAVANJU JEZIKA I NE MU MOGУ POSLATI NA VRJEME?

O: Ako niste dobili potrebne dokumente prije isteka roka, kontaktirajte partnerski EU univerzitet i objasnite im situaciju. Ukoliko se slože da naknadno pošaljete dokumente, tu email korespondenciju obavezno „prikaže“ u prijavu kako bi je dostavili kao opravdanje za ranije nedostavljanje. Ukoliko dobijete stipendiju, vi ćete biti uslovno primljeni, i dobiti ćete odredeni rok da dostavite traženi dokument. Ipak, treba naglasiti da su kandidati koji dostave potpunu dokumentaciju biti „favorizovani“.

P: DIPLOMIRA U KROZ NEKOLIKO MJESECI, TAKO DA NE MOGU POSLATI SVOJU DIPLOMU PRIJE ROKA. ŠTA DA RADIM?

O: Ako niste dobili potrebne dokumente prije isteka roka, kontaktirajte partnerski EU univerzitet i objasnite im situaciju. Ukoliko se slože da naknadno pošaljete dokumente, ovu email korespondenciju obavezno „prikaže“ u prijavu kako bi je dostavili kao opravdanje za ranije nedostavljanje. Ukoliko dobijete stipendiju, vi ćete biti uslovno primljeni, i dobiti ćete odredeni rok da dostavite traženi dokument. Ipak, treba naglasiti da su kandidati koji dostave potpunu dokumentaciju biti „favorizovani“.

P: ŠTA JE TO CERTIFIKAT/DIPLOMA (CERTIFICATE)?

O: Bachelor diploma, master diploma, doktorska diploma (i u predbolonjskom sistemu - tzv. starom sistemu, ili u bolonjskom sistemu studija).

P: ŠTA JE TO PREPIS OCJENA (TRANSCRIPT OF RECORDS)?

O: Lista predmeta sa ocjenama koje ste položili na vašem/gostujućem univerzitetu.

P: SAMO ZA STUDENTE RAZMJENE: GDJE MOGU DOBITI INFORMACIJU O PRIZNAVANJU NA MOM UNIVERZITETU?

O: Da biste provjerili proces priznavanja, potrebno je da kontaktirate koordinatora za međunarodnu saradnju na vašem fakultetu/akademiji.

SVE O VIZAMA

P: GDJE SE TREBA PRIJAVITI ZA ŠENGENSku VIZU?

O: Za vizu se prijavljujete u ambasadama/konzulatima države vaše glavne destinacije. Ukoliko posjetite više država, prijavite se u ambasadu države u kojoj ćete najduže boraviti ili u koju prvo ulazite.

P: KOLIKO TRAJE PROCES PRIJAVLJIVANJA?

O: Ovo zavisi od ambasade u kojoj podnosite prijavu. U nekim sluajevima procedura može potrajati, tako da je preporuka livo da podnesete prijavu što prije. Period izdavanja vize može trajati od jednog dana do deset sedmica.

P: DA LI JE MENI POTREBNA VIZA?

O: Ukoliko niste državljanin neke od šengenskih zemalja, viza vam je potrebna. Ukoliko posjedujete dvojno državljanstvo, a prijavljujete se na projekte u kojima je naznaeno na koju državu se projekat odnosi, tada se „ponašate“ po pravilima koje važe za tu zemlju.

P: DA LI JE POTREBNO ZAKAZIVANJE?

O: Da, zakazivanje je obavezno prije odlaska u ambasadu i to treba u inicijativom pozivom na telefon ambasade.

P: DA LI JE POTREBNO LI NO SE PRIJAVITI?

O: Naravno, svako je u obavezi da se li no prijavi za dobivanje vize, ne putem elektronske pošte, faksa ili slično.

P: DA LI JE POTREBNO PREDATI SVE TRAŽENE DOKUMENTE KADA SE PRIJAVLJUJETE ZA NOVU VIZU ZA DRUGO PUTOVANJE, AKO JE RANIJE VIZA BILA DOBIVENA?

O: Potrebno je podnijeti svu potrebnu dokumentaciju ponovo i to moraju biti dokumenti novijeg datuma.

P: ŠTA JE POZIVNO ODносНО GARANTNO PISMO?

O: Pozivno odnosno garantno pismo su dokumenti kojima se osoba ovlaštava za određeno putovanje, izdaje se od ministarstva vanjskih poslova države koja se posjećuje. U njima generalno stoje datum i mjesto posjete, ime organizacije koja vas prima, kao i zvanični broj pod kojim je dokument zaveden i pečat institucije.

P: DA LI SE MOŽE PUTOVATI VAN ŠENGENSKE ZONE I PONOVO SE VRATITI SA ISTOM VIZOM?

O: Ukoliko ste dobili tranzitnu vizu sa jednim ulaskom, ne možete putovati između šengenskih i nešengenskih zemalja. Kada jednom izletete iz šengenske zone, ne možete se vratiti u nju. Ukoliko je viza izdata za više ulazaka, u mogućnosti ste slobodno putovati u okviru šengenske zone.

P: ŠTA U INITI AKO JE PASOŠ IZGUBLJEN ILI UKRADEN?

O: Ukoliko vam se desi nešto ovako, obavezno nestanak pasoša prijavite policiji koja će napraviti izvještaj. Nakon toga prijavite se za dobivanje novog pasoša u ambasadi.

SVE O PROCESU ODABIRA I STIPENDIJI:

P: NA KOJI NA IN DOBITI STIPENDIJU?

O: Iznos stipendije, odnosno džeparac vam se uplaćuje na bankovni račun zemlje u kojoj boravite u toku mobilnosti, a uplate budu jednom mjesecno.

P: KOJI TROŠKOVI SU UKLJUČENI U STIPENDIJU?

O: U stipendiju ulaze troškovi putovanja, osiguranje (putni, zdravstveno i životno), školarina i džeparac.

P: KAKO SE RAČUNAJU PUTNI TROŠKOVI?

O: Putni troškovi se računaju na osnovu fiksirane sume koja zavisi od udaljenosti, s jedne strane od doma do univerziteta (ciljna grupa 1), mjesta porijekla (ciljna grupa 2) i mjesta boravišta (ciljna grupa tri) studenta/nastavnika/saradnika i mjesta partnerskog EU univerziteta, s druge strane.

P: KAKO MOGU DOBITI VIZU?

O: Nakon što dobijete oficijalnu potvrdu da ste primljeni na partnerski EU univerzitet u sklopu procesa mobilnosti trebate aplicirati za vizu u ambasadi one države u koju putujete. Trebate uzeti u obzir da proces dobijanja vize može potrajati, te zbog toga potrebno je na vrijeme započeti potrebne radnje, odmah nakon što dobijete pozivno pismo. Ukoliko trebate savjet kako i šta da uradite po pitanju vize, obratite se Službi za međunarodnu saradnju doma do univerziteta (Univerziteta u Sarajevu).

P: DA LI SE BITI OSIGURAN TOKOM TRAJANJA MOBILNOSTI (ERASMUS MUNDUS)?

O: Da, vi se biti osigurani tokom vašeg boravka (putno, životno i zdravstveno osiguranje), a plaćeno je od strane koordinatora programa ERASMUS MUNDUS.

P: KOJE USLUGE MOGU OBLIKOVATI OD STRANE UNIVERZITETA NA KOJI DOLAZIM?

O: Partnerski EU univerzitet je dužan da vam da potrebne informacije i pomoći prilikom smještaja studenata/nastavnika/saradnika i te pomoći u „upoznavanju“ sa univerzitetom. Te usluge mogu biti u obliku pomoći u učenju jezika, informacije o smještaju, druženjima, ili usluge za studente sa familijom, te posebne usluge. Više informacija se može dobiti i na web stranicama partnerskih univerziteta, kao i u direktnom kontaktu sa njima.

P: KAKO IDE PROCES ODABIRANJA?

O: Proces evaluacije i odabiranja se vrši od strane partnerskog EU univerziteta, nakon što univerzitet koji šalje obavi tehnički dio (pregled dokumentacije). Odabrana komisija, koja se sastoji od predstavnika partnerskih univerziteta je odgovorna za završni odabir. Samo za dodiplomsku i master razmjenu: u slučaju izbora univerziteta, ako prvi izbor nominacije nije moguće, pregleda će se univerzitet kojeg ste naveli kao drugu mogućnost.

Kriteriji za izbor su sljedeći:

Akademski uspjesi

Motivacijsko pismo

Poznavanje jezika

CV

Samo za studente razmjene/nastavnici/saradnici: Learning Agreement (dodiplomci i master razmjena); Study/Research Plan (za doktorate); Training/Research/Teaching Plan (za post-doktorate i nastavnike/ saradnike)

Svaki od kriterija će biti rangirani od 1 – 5 od strane partnerskog EU univerziteta.

Ostali kriteriji koji dolaze u obzir prilikom izbora su:

jednaka zastupljenost spolova

stepen ranjivosti (za ciljnu grupu 3)

posvećenost da se stvori akademska mreža i suradnja i odliv mozgova - brain drain (posebno naglašeno za post-doktorate i osoblje)

OSTALA PITANJA

P: AKO NE ODOGOVARAM USLOVIMA ERASMUS MUNDUS PROGRAMA, GDJE JOŠ MOGU NAĆI STIPENDIJE?

O: Provjerite web stranicu: www.s4wb.eu. Ovdje možete pronaći bazu stipendija za sve studente i istraživače sa područja Zapadnog Balkana koji bi željeli studirati/istraživati u zemljama Evropske unije i EFTA zemljama. Također provjerite kod stranih ambasada u Sarajevu. One takođe, preko svojih centara imaju ponude za studiranje u njihovim zemljama.

P: VEĆ SAM JEDNOM DOBIO STIPENDIJU. DA LI MOGU OPET APLICIRATI (ERASMUS MUNDUS)?

O: Možete se ponovo prijaviti na isti projekat mobilnosti, ali pod drugom vrstom mobilnosti. Ako ste, npr. prije isli kao student razmjene na dodiplomskom studiju, možete aplicirati za Master mobilnosti. U ovom slučaju, prednost će se dati novim prijavama, i nakon što one zadovolje kriterije i ukoliko ostane stipendija, uzeće se u obzir bivši korisnici stipendija. Naglašavamo da su šanse da budete ponovo izabrani male, ali ne i nemoguće. Potrebno je voditi računa da kandidati nisu studirali ili radili (boravili) u jednoj od Evropskih zemalja (Austrija, Belgija, Bugarska, Kipar, Češka Republika, Danska, Estonija,

Finska, Francuska, Njemačka, Grčka, Mađarska, Irska, Italija, Latvija, Litvanija, Luxemburg, Malta, Nizozemska, Poljska, Rumunija, Slovačka, Slovenija, Španija, Švedska, Velika Britanija, Turska, Island, Lihtenštajn, Norveška) duže od 12 mjeseci.

Napomena: nije moguće prijaviti se za istu vrstu mobilnosti po drugi put. Ovo vrijedi i za nastavnike/saradnike.

P: ŽELIM DA DOBIJEM INFORMACIJU O ISKUSTVIMA KORISNIKA STIPENDIJA!

O: Ove informacije možete naći na našoj web stranici (www.UNSA.ba > MEĐUNARODNA SARADNJA > MOBILNOST > BIVŠI STIPENDISTI). A neke možete pročitati i u nastavku.

>>

JEDNOSTAVNA PRIJAVNA PROCEDURA

Elvedin Tahirović, stipendista na Univerzitetu Sophia Antipolis u Nici, Francuska

Student sam Prirodno-matematičkom fakultetu, smjer teorijska fizika na Univerzitetu u Sarajevu. Tokom druge godine studija, prof. Lamija Tanović me je upoznala sa stipendijom projekta Erasmus Mundus BASILEUS - programa saradnje balkanskih i evropskih univerziteta. Velika prednost projekta je jednostavna aplikacija, koja ne zahtijeva mnogo vremena, a kojeg studentima uvijek nedostaje! To je zasluga i našeg IRO-a, koji mi uvijek bio na raspolaganju, kao i konzulat Ambasade Francuske. Dobio sam stipendiju da budem gostujući student tokom ljetnog semestra 2009/2010 akademske godine na Univerzitetu Nice Sophia Antipolis u Francuskoj. Riječ je o jednom od najnovijih univerziteta u Francuskoj, a o samom gradu mislim da je suvišno govoriti. Odmah po dolasku sam se javio koordinatoricama programa koja mi je objasnila koji su moji sljedeći koraci. Administrativni upis sam brzo završio, otvorio račun u banci, nabavio razlike iskaznice, jer je Francuska zemlja koja daje mnogo beneficija studentima.

Izabrao sam sve predmete iz odgovarajućeg semestra i, moram priznati, nastava je dosta teška, ali mu se nisam nadao. Sve su me prihvatile od prvog dana i mnogo mi pomogli da se naviknem na francuski sistem školovanja.

ONO ŠTO ME JE DOCEKALO NADMAŠILO JE SVA MOJA O EKIVANJA

Heidelberg je mali, srednjovjekovni grad sa prelijepim dvorcem i UNESCO zašti enim mostom, okružen prirodom. Uvijek je pun turista i odiše romantičnom idilom.

Nemoguće je porediti ga sa bilo kojim drugim njemačkim gradom.

Jeste li nekada zamišljali bajkoviti grad iz dječje slikovnice? Upravo o tome govorim. U ovom gradu žete na i studente iz svih dijelova svijeta. Stanovala sam sa Njemicom, Amerikankom, Ukrajincem i Belgijankom. Družila sam se sa Indijcima, Mađarima, Francuzima, Švicarcima, Italijanima, Bugarima, Poljacima. Upoznala sam divne ljudi za koje me vežu uspomene na prelijepu trenutku. Zajedno smo posjetili veliki broj njemačkih gradova, a bili smo i u Francuskoj. Iz tih poznanstava su se razvila prava prijateljstva i mnogi planovi o posjetivanju

Emina Mameledžija, stipendista na Univerzitetu u Heidelbergu, Njemačka

jedni drugih koji se tek trebaju realizirati. Jezičke barijere nisu bile problem.

Me osobno smo priveli na njemačkom engleskom. Ja sam u Njemačku došla sa dobrim predznanjem jezika i u tom pogledu nisam imala problema. Međutim, iznenadio me veliki broj studenata koji su došli sa minimalnim poznavanjem jezika. Kada je u pitanju sam studij, moram priznati da je to bila moja najveća briga. Došla sam na šestomjesecni studij na Pravni fakultet. Riječ je o najpoznatijem i najprestižnijem Pravnom fakultetu u Njemačkoj. Međutim, i u tom pogledu sam se ubrzo razuvjerila. Univerzitet je organizirao „Pripremnu sedmicu“ za strane studente u kojoj su nam njemački studenti približili studij.

JANUAR U GENTU JE NAJLJEPŠI

Šest nezaboravnih mjeseci u Flandrijskoj regiji, na Gent Univerzitetu ostaviti će dubok trag u svakom mom narednom životnom

koraku. Profesori, prijatelji iz različitih dijelova pronašla sobu. Imala sam sreću. Pronašla sam svijeta, lokalni prodavači, kolege sa studija, voditelji projekta - samo su dio ove priče. Ono je fakulteta, sa malom kuhinjom. Ono je ga se što uvate kao suvenir jesu sve anja na zajednicke susrete sa njima. Studentica sam master studija Međunarodni odnosi i ekonomska diplomacija 4+1 Univerziteta u Sarajevu (BiH) i u martu 2010. godine aplicirala sam za Basileus stipendiju. Tri mjeseca poslije bila sam pozitivno izabrana kada su mi uposlenici Ureda za međunarodnu saradnju Gent Univerziteta saopštili da sam dobitnica stipendije. Pronašla i studentsku sobu na šest mjeseci u Gentu je isto kao pronašla iglu u plasti sijena. U hostelu sam provela tri dana odakle sam kontaktirala sve moguće adrese da bih

toplu i jednostavnu sobu u potkrovju, blizu fakulteta, sa malom kuhinjom. Ono je ga se najviše sjećam bilo je to da me je gazdarica zgrade upozorila na strog sistem odvajanja smeća. Plave vrećice za plastiku i metal - žute za ostatak smeća, a papir i staklo sakupljati u posebne kese. Svidjela mi se zamisao.

Biti student u Gentu zna i uživati posebne privilegije. Mape grada su dostupne skoro na svakom koraku i lako se snalaziti pomoći u njih. Postepeno sam se integrisala u studentski život i koristila sve pristupačnosti: objedovala u studentskim restoranima, posluživala knjige u bibliotekama, posjećivala kina. Postala sam član poznate Erasmus Student Network (ESN) mreže.

Amina Žigo, stipendista na Univerzitetu u Gentu, Belgija

KO JE REKAO DA SE SNOVI NE MOGU OSTVARITI?

Godina dana u Rimu! itala sam brošuru sa raznim stipendijama i razmišljala kako je to sigurno zvu alo previše lijepo da bi bilo istinito. Mislila sam da se to meni jednostavno ne može desiti. Ali ta no godinu dana nakon toga sjedila sam na Španskom trgu i uvjeravala sebe da ipak nije san. Iako sam na po etku bila malo skeptična i nisam bila sigurna da li u se uspjeti sna i na drugom djeli u planete, sa drugim ljudima, drugom kulturom i jezikom, ispostavilo se da je ovo iskustvo definitivno bilo nešto najlepše što mi se ikada desilo u životu. Naravno prvi mjesec dana osjeala sam se kao da sam iznenada ubena u neki sasvim drugi svijet, gdje se nikada ne možemo i sna i ali

Maja Arslanagić, stipendista na Univerzitetu u Rimu, Italija

ubrzo nakon toga kockice su se počele slagati i ja sam postepeno učila jezik, upoznavala prijatelje, širila svoja znanja i iskustva na jednom od najboljih svjetskih univerziteta, bez problema. Upoznala sam drugi iji sistem u enja i odnos između profesora i studenata koji u Sarajevu još nikada nisam vidjela. Cjelokupnim dojmom sam zaista bila oduševljena. A tek kada se spomenu prirodne ljepote Italije, parkovi, fontane, hrana, muzika, zgrade i spomenici, itavi gradovi, koje sam prije mogla gledati samo na razglednicama, a sada sam u svima njima uživala. Definitivno najlješe što sam ikada vidjela.

DOSTA JE RAZLOGA ZBOG KOJIH BIH SVE OVO PONOVI

Razlog zbog kojeg sam se odlučio prijaviti je bogato iskustvo koje sam u mogunosti dobiti razmjenom ideja te usvajanjem znanja i mogućnosti snalaženja u drugoj sredini. Također, upoznavanje različitih kultura, usavršavanje u svom polju te iskustvo koje u

dobiti. Prvi utisak koji sam dobio je susretljivost profesora sa studentima. Uvijek su bili otvoreno za dogovor i tokom cijelog semestra nismo imali nikakvih problema.

Istav sistem je bio povezan tako da smo kao studenti imali menze u kojima smo jeftinije jeli, organizovana putovanja te svakodnevne društvene aktivnosti. Odnos profesora i studenata je bio uvijek korektan i profesori su uvijek pokušavali da izauzmu susret studentu. Inače, na predavanjima nije bilo nikada više od 15 ljudi po predmetu tako da je profesor

Alen Duspara, stipendista na Masaryk Univerzitetu u Brnu, Češka Republika

uvijek imao vremena da se posveti svakome od nas, te da odgovori na sva pitanja koja smo imali. Tokom cijele godine (jednom sedmićno) smo imali prezentacije država na kojima smo svi prezentovali kulturu, narod, nacionalnu kuhinju, mesta za posjetiti te na taj način promovisali našu zemlju. Na predavanjima na fakultetu su učestvovali studenti iz cijelog svijeta tako da i tokom rasprave smo imali priliku da upoznamo ljudе sa prilikama u našoj zemlji te razbijemo predrasude.

STIPENDIJA JE RAZVILA MOJU SAMOSTALNOST I NEOVISNOST

U okviru programa JoinEU-SEE imao sam priliku u estovati u jednosemestralnoj razmjeni na Masaryk Univerzitetu u Brnu. Studirati na jednom od najprestižnijih univerziteta u eškoj Republici, te kolijevci razvoja pravne nauke u toj zemlji, svakako je bilo jedinstveno iskustvo koje danas preporu ujem svim ambicioznim studentima i mladim ljudima željnim novih iskustava.

Akademski program koji ima širok spektar predmeta sli nih onima na Pravnom fakultetu Unvierziteta u Sarajevu, ali uz nešto otvoreniji pristup materiji, dodatno je ohrabrenje budu i da njegova kompatibilnost osigurava trajne rezultate i na planu redovnog studija. U enje u malim grupama, razgovori sa profesorima te prilika da predstavim pravno stanje na konkretnim slu ajevima iz Bosne i Hercegovine,

Nedim Jahi , stipendista na
Masaryk Univerzitetu u Brnu,
eška Republika

dalo mi je snažan podsticaj za nastavak mog akademskog puta, te potrebu za širim izu avanjem pravne materije izvan granica postoje eg programa. Zahvaljuju i susretljivosti i velikoj pomo i ljudi iz Službe za me unarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu, ali i one u Brnu, sve mogu e probleme vezane za same formalnosti dolaska, boravišne dozvole, smještaja i snalaženja u univerzitskom sistemu sam prebrodio bez velikih poteško a i prepreka. Kroz razmjenu sam upoznao mnoštvo mladih iz svih krajeva Europe, izgradio temelje za trajna prijateljstva sa ljudima iz Poljske, Španije, Francuske, Italije, ali i sa brojnim studentima koji dolaze iz našeg regiona.

ORIENTACUSKI PROGRAM ZA STRANE STUDENTE
NA UNIVERZITETU U SARAJEVU
PO ITELJ, 30. 09. 2012. godine

Služba za međunarodnu saradnju?

Služba za međunarodnu saradnju nalazi se u zgradi Rektorata Univerziteta u Sarajevu. Mi vamemo pomoći da dobijete odgovore na sva pitanja koja se tiže u mobilnosti, te savjetovanjem o prijavljivanju, prikupljanju dokumentacije, kao i informiranju o ponudama novih stipendija.

Zašto postojimo?

Služba za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu osnovana je s ciljem koordinacije aktivnosti i razvoja međunarodnih odnosa s partnerskim univerzitetima i ostalim nastavnim, istraživačkim i drugim partnerskim institucijama i mrežama saradnje iz Evrope i svijeta. Naša misija jeste jačanje internacionalizacije Univerziteta u Sarajevu kao savremenog univerziteta evropskog kvaliteta. Vrijednosti koje posjedujemo su tradicija međunarodne saradnje, kultura otvorenosti ka stranim studentima, nastavnicima i saradnicima iz regionala, ali i šire, te promicanje vrijednosti međunarodne saradnje među studentima, nastavnicima i saradnicima Univerziteta u Sarajevu i promicanje raznovrsnosti studijskih programa.

Šta radimo?

Univerzitet u Sarajevu je partner u mnogim projektima mobilnosti (ERASMUS MUNDUS, CEEPUS, bilateralna saradnja između fakulteta i akademija). Ova služba kroz svoje promotivne materijale obaveštava studente, nastavnike i saradnike kako sa Univerziteta u Sarajevu, tako i sa univerziteta iz regionala i šire o svojim aktivnostima, sa posebnim naglaskom na evropske programe mobilnosti. Više o programima, rokovima za prijavu i ostalim informacijama možete naši i na našim informativnim portalima (mediji, web stranice, socijalne stranice, e-newsletteri, itd).

Ko smo mi?

Jasna Bošnjović

*Stručni saradnik za međunarodnu saradnju
(Koordinator za mobilnost)*

e-mail: jasna.bosnjovic@unsa.ba

Adnan Rahimi

*Stručni saradnik za međunarodnu saradnju
(Koordinator za mobilnost)*

e-mail: adnan.rahimic@unsa.ba

Ljiljana Šulentic

Stručni saradnik za međunarodnu saradnju

e-mail: ljiljana.sulentic@unsa.ba

Neal Pušina

Stručni saradnik za međunarodnu saradnju

e-mail: neal.pusina@unsa.ba

Kako nas nađi?

Adresa: Obala Kulina Bana 7/III,

71 000 Sarajevo, BiH

Telefon: + 387 33 565 116 (Mobility),

+ 387 33 565 118,

+ 387 33 668 454

Fax: + 387 33 565 116

Radno vrijeme: Ponedjeljak - Petak

8:00 - 16:00 sati

Web:

www.unsa.ba (IRO)

Facebook:

www.facebook.com/iro.unsa

